

új magyar szó

12 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VII. évfolyam,
250. (1570.) szám**BNR-valutaárfolyamok**

1 euró	4,2972 ▲
1 amerikai dollár	3,2861 ▲
100 magyar forint	1,4023 ▲

Aktuális

2

Clinton is írt Orbánnak

Az amerikai külügyminiszter még karácsony előtt levelet küldött Orbán Viktor-nak – derült ki tegnap. Hillary Clinton aggodódik a magyar demokratikus intézményrendszer szisztematikus leépítése miatt. A tengerentúli sajtó „az Orbán-kormány törvényalkotási ámokfutásától” visszhangzik.

Aktuális

3

A prefektus megtámadta a székelyföldi népszavazást

Ígéretéhez híven a közigazgatási bíróságon támadta meg György Ervin Kovászna megyei prefektus azt a megyei tanácsi határozatot, amely népszavazást ír ki a Székelyföld nevű közigazgatási egység létrehozására vonatkozóan.

Kultúra

8

Reflexszé vált a kultúra

A legújabb színházi formák bemutatására készül a jövő év márciusában Sepsiszentgyörgyön sorra kerülő Reflex színházi fesztivál második kiadása. Bocsárdi László, a Tamási Áron Színház igazgatója elmondta: jövőre már sikerült erre a célra támogatást szerezniük.

Vezércikk

3

Két tűz között

Ritli két tűz között van: egyrészt az öt nevesítő pártnak, politikai alakulatnak tartozik elszámolni tevékenységével, másrészt kormánybeli felettese, a miniszterelnök irányából is érik impulzusok. Az igazi elszámolás azonban mindig önmagunkkal szemben történik.

A tények figyelembevételével, Ritlinek nem kellene nagy dilemmát jelentenie: melyik oldalra is álljon... ▶

Salamon Márton László

Robbanékony év vége

A rendőrségi razziák és a tiltás ellenére már beszerezhető a szilveszteri petárda**Egynapi zsákmány a kolozsvári rendőrségen. A törvény szerint a petárdák csak tegnap óta, december 31-ig árusíthatók Romániában**

Fotó: archív

Annak ellenére, hogy a petárdák forgalmazása csak december 27–31. között, használatuk pedig december 31.–január 1. között engedélyezett, már karácsony táján robbantgatások riogatták erdélyi városok lakóit, s az új év közeledtével egyre gyakoribb a petárdazaj a lakónegyedekben. A rendőrség naponta több száz kilogramm pirotechnikai árut koboz el a zugárosoktól, akik azonban a tekintélyes pénzbírság ellenére makacsul visszatérnek a városok piactereinek környékére. A helyi önkormányzatok saját hatáskörben dönthetnek a petárdaárusítási engedélyek és elárusítóhelyek jóváhagyásáról. **7. oldal ▶**

Csökkenőben az USL

▶ Megalakulása óta először csökkent a vízválasztónak számító 50 százalékal a Szociál-Liberális Szövetség (USL) támogatottsága. Az *Adevărul* című napilap megrendelésére készített IMAS-felmérés adatai szerint az ellenzéki pártszövetség továbbra is fölényesen, de immár csak 49,2 százalékkal vezet a pártok közötti versenyt. A lélektanilag jelentős ötven százalék fölötti eredmény elérése azért válhat fontossá az ellenzék számára, mert Traian Băsescu államfő korábban többször leszögezte, az alkotmány csak ebben az esetben köti meg a kezét a miniszterelnök-jelölt megnevezésében. **3. oldal ▶**

Ötven évnyi hűség ünnepe

▶ Hagyományteremtő módon ötven aranylakodalmas házaspárt köszöntött tegnap a Szatmár megyei Pálfalva önkormányzata. Az idős házastársak Hűség-diplomát és csekély pénzajándékot vehettek át a polgármestertől. **7. oldal ▶**

Az ünnepeltek Hűség-diplomát kaptak a polgármestertől Fotó: Szatmári Friss Újság

Helyi adóemelés 2012-ben?

Antal Erika, Kovács Zsolt, Totka László

▶ Jövő évben az ország több településén is akár 50 százalékkal emelkedhetnek a helyi adók – jelentette ki a minap egy televíziós interjúban Gheorghe Ialomițianu pénzügyminiszter. Bár a tárca vezetője igyekezett leszögezni, a kezdeményezés nem a minisztériumtól származik, hanem néhány helyhatóság részéről érkezett a kérés, tegnap sajtótájékoztatóján már azt közölte, a mai kormányülésen leteszi a kormány asztalára a sürgősségi rendelettervezetet, amely lehetővé teszi az adóemelést.

Folytatása a 6. oldalon ▶

Röviden

Elhunyt a kormányfő édesapja

Nyolcvanhét éves korában tegnap elhunyt Ion Boc, Emil Boc miniszterelnök édesapja. Az idős férfi két hete feküdt súlyos betegségben egy kolozsvári kórházban, ahova azt követően szállították be, hogy agyvérzést szenvedett.

Felmondtak az éhségstrájkolóknak

Azonnali hatállyal, rendkívüli felmondással megszüntette tegnap Nagy Balázs Péter (Nagy Navarro Balázs) és Szávuly Aranka munkaviszonyát a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap (MTVA). Az MTVA közleménye szerint az érintettek „több mint két hete tartó demonstrációjuk során folyamatosan provokálják a munkáltatót. Tudatosan jogszabályellenes magatartással, tevékenységükkel megsértették a Média törvény és a Munka Törvénykönyve vonatkozó szabályait, politikai szerepvállalásukkal pedig semmibe vették a Közszolgálati Kódex előírását, amely szerint politikai ügyekben közéleti szereplést nem vállalhatnak, a nyilvánosság előtt véleményt nem nyilváníthatnak”. Nagy Navarro Balázs és Szávuly Aranka a tiltakozással azt követelte, hogy a Lomnici Zoltánnak, az Emberi Méltóság Tanácsa elnökének kitakarása miatt bocsássák el az ügyben felelősséggel tartozó vezetőket.

Híd: nincs kapcsolat a Fidesszel

A Híd magyar-szlovák párt és a Fidesz között nincs semmiféle kapcsolat – állítja Bugár Béla pártelnök (képiünkön). „A Fi-

desz döntött úgy, ahogy. Mi ezt tiszteletben tartjuk, még ha azt gondoljuk is, hogy ezt nem jól teszi. Benne voltunk a kormányban, vannak információink, lehettünk volna közvetítők, de ez az ő döntésük. A mi választóink Szlovákiában élnek, úgyhogy ezzel többet már nem törődünk” – jelentette ki Bugár Béla abban az interjúban, amelyet a SITA pozsonyi kereskedelmi hírügynökség közölt tegnap.

Újabb magyarellenes provokáció

A vajdasági Újvidék közelében fekvő Temerinben újabb verekedés tört ki szerb és magyar fiatalok között kedden. A Petófi Sándor utcai, éjszaka is nyitva tartó pékségbe betérő két magyar és egy szerb nemzetségi fiúba, az „idegenekre” tett sértő megjegyzésekkel provokatív módon beléköltött egy szerbül beszélő asztaltársaság, majd a három fiú közül a két magyart az utcán megverte. Az egyik fiút többször megütötték és megrúgták, a másik a szemén sérült meg. Egy helyszínre érkező magyar fiatalember szembe szállt a verekedés kezdeményezőjével. A rendőrség a két utóbbi fiút előállította.

Ámokfutó Mikulás Texasban

Egy Mikulásnak öltözött férfi hajtott végre véres mészárlást Texasban. A gyilkos a Dallas melletti Grapevine településen lelőtte hat rokonát, akik a tegnapi rendőrségi jelentés szerint éppen kibontották ajándékait, majd saját magával is végzett. Az 58 éves elkövető, az iráni származású Aziz „Bob” Yazdanpanah egykori ingatlanügynök élete az utóbbi hónapokban zsákutcába jutott.

Clinton is írt Orbánnak

A magyarországi demokráciát félti az amerikai külügyminiszter

Hírösszefoglaló

► Hillary Clinton amerikai külügyminiszter (jobbra) még karácsony előtt levelet küldött Orbán Viktor magyar miniszterelnöknek (bal oldali kép), „alapvetően az általa korábban szóban elmondottakat foglalta írásba” – erősítette meg tegnap Sziijártó Péter, a kormányfő szóvivője, és hozzátette: „a miniszterelnök természetesen a szokásos rendnek megfelelően válaszolni fog a levélre”.

A Népszabadság internetes oldala tegnap számolt be arról, hogy Clinton december 23-án terjedelmes levelet küldött Orbánnak. A *Nol.hu* szerint az amerikai diplomácia vezetője a magyar demokratikus intézményrendszer szisztematikus leépítésével kapcsolatban fejt ki nézeteit, miután a tengerentúli sajtó „már hetek óta visszhangzik az

Orbán-kormány törvényalkotási ámokfutásának újabb és újabb epizódjaitól”. A portál szerint a levél megerősíti az elmúlt hetekben többször hangoztatott amerikai aggodalmakat a bíróságok függetlenségével, az új egyház-

ügyi törvénnyel és a média szabadságával kapcsolatban. Új bírálati elemként pedig felbukkan, hogy a *Klubrádió* frekvenciáját más adónak ítélték.

Hillary Clinton amerikai külügyminiszter júniusi budapesti lá-

ogatásán támogatásáról biztosította a magyar miniszterelnököt az ország gazdaságának újjáépítésére és megerősítésére irányuló elkötelezettségében, kifejtette azonban aggodalmait is, hogy a kétharmados többség adta lehetőségekkel élve, a kormány által végrehajtott változások következtében Magyarország képes lesz-e hű maradni saját demokratikus hagyományaihoz. Valódi elkötelezettséget kért az igazságszolgáltatás függetlenségére, a szabad sajtó és a kormányzati átláthatóság mellett.

Az amerikai nagykövetség nem erősítette meg az Orbán Viktornak címzett levél híreit. „Ezt sem mi, sem Washington nem fogja megerősíteni” – közölte a diplomáciai képviselő, amely egyébként sem fűz a washingtoni külügyminisztérium diplomáciai kommunikációjához kommentárt. ◀

Tart a vérfürdő Szíriában

ÚMSZ

► Felrobbantottak egy gázvezetéket tegnap hajnalban a szíriai kormányellenes megmozdulások egyik központjává vált Homsz város közelében – közölte az *Ehbaria* kereskedelmi televízió. A híradás szerint a támadást, amely után még órákkal is lángolt a vezetékek, „terrorista csoportok” hajtották végre. A vezetékek a Szíria közepén lévő Hama tartomány-

ban lévő erőműveknek szállít földgázt. A szíriai kormányellenes megmozdulások márciusi kezdete óta ez volt az ötödik olyan támadás, amelyet olaj- vagy gázvezeték ellen hajtottak végre.

Az Arab Liga megfigyelőinek első csoportja már megérkezett az országba, hogy ellenőrizze a szervezet béketervének betartását. Egyes hírek szerint a megfigyelőknek már hétfő este sikerült eljutniuk a kormánycsapatok által

harmadik napja ostromlott Homsz városába, de a nem szűnő harcok miatt nem tudják végezni a dolgukat. Közben lelőtte egyik évfolyamtársát, négy másikat pedig megsebesített egy diák tegnap a Damaszkuszi Egyetemen – jelentette a *SANA* hivatalos szíriai hírügynökség. A közlés nem számolt be a lövöldöző diák indítékáról, jogvédő szervezetek azonban úgy vélik: rendszertámogató diákok akciójáról lehet szó.

Homszban a kormányerők ismét a tömeg közé lőttek. Szíriában nem csillapodnak a rendszerváltást követelők

Új államfő Transznisztriában

ÚMSZ

► Új fejezet kezdődik hamarosan a nemzetközileg el nem ismert Dnyeszter Menti Köztársaságban, azaz Transznisztriában: az elnökválasztás hét végén megtartott második fordulójában a 43 éves Jevgenyij Sevcuk (képiünkön) győzött. A Moldova és Ukrajna között húzódó keskeny területsáv új államfője egykori katonatiszt és gazdálkodó a szavazatok 73,88 százalékát szerezte meg ellenfele, a jelenlegi parlamenti elnök, Anatolij Kaminszkij előtt, akit Transznisztria legfőbb támogatója, Oroszország szívesen látott volna az elnöki székben, bár az

utóbbi időben gyakran kapott bírálatot Moszkvától. A még hivatalban lévő elnök, Igor Szmirmov, aki csaknem húsz esztendőn át kormányozta a többségében oroszok és ukránok lakta Dnyeszter Menti Köztársaság történelmét, meglepetésre már az első fordulóból kiesett. Kísérlete pedig, hogy

a szavazást minősítsék érvénytelennek, a központi választási bizottság döntésén – mint alapozatlan – elbukott. Első nyilatkozatában Sevcuk kijelentette, hogy az eddigi külpolitikai irányvonalat kívánja követni. A Dnyeszter Menti Köztársaság a Szovjetunió felbomlását követően jött létre, amikor Tiraszpol kivált a túlnyomórészt románok lakta Moldáviából. Az egyoldalú lépés nyomán 1992-ben fegyveres konfliktus robbant ki. Chişinău időközben autonómiát kínálta a területnek, jóllehet a harcokat követő békeszerződés értelmében Moldáviának nincs beleszólása Transznisztria politikájába. ◀

Fura dolgok történnek Észak-Koreában

Gy. Z.

► Kim Dzsong Il, a napokban elhunyt észak-koreai vezető mai temetése előtt különös fordulatot vett a hivatalos propaganda: az állami sajtó szerint még az állatok is gyászolnak. Egy fehér madár, „nagyobb, mint egy galamb” a „Szeretett Vezető” egyik szobrának a válláról lesöpörte a havat – jelentette szemtanúkra hivatkozva a *Yonhap* dél-koreai hírügynökség. A *Rodong Szimmun* című pártlap pedig azt írja, hogy december 19-én, Kim Dzsong Il halála napján baglyok repültek be egy bányában berendezett emlékszoba nyitott ablakán, ami nagyon megérintette az ott zokogó bányászokat. A gyászhoz a természet is csatlakozott: Kim állítólagos szülőfalujának közelében a Paekdu hegyen „hatalmas dörgéssel” megrepedt a jég, a hegy Dzsong Il-csúcsán pedig különös fény látszott – írta az állami sajtó. A mai temetés a dél-koreai Szedzsong magánintézet politológusának, Paik Hak Szunnak az elmondása szerint várhatóan ugyanúgy zajlik majd le, mint 1994-ben Kim apjéé. Akkor a korszakot Kim Dzsong Il holtestével keresztülutaztatták Phenjan utcáin. Dél-koreai megfigyelők szerint emberek százezreit fogják a mostani alkalomból is mozgósítani, és nem zárható ki, hogy az utód, Kim Dzsong Un támogatására is felhívják őket. Az új phenjani vezető a hét végén meglepetésre fogadta azt a delegációt, amelynek tagjaként Ri Hi Ho, a néhai dél-koreai elnök, Kim De Dzsong özvegye és Hjun Dzsong Eun, a Hyundai csoport elnöknője leróta kegyeletét Kim Dzsong Il emléke előtt. Észak-Korea korábban jelezte: fogad minden olyan dél-koreai delegációt, amely fejet óhajt hajtani a Kim Dzsong Il földi maradványai előtt. Szoul csak ennek a két személynek engedélyezte, hogy az északi országrészbe utazzék. ◀

IMAS: csökkenőben az USL

M. Á. Zs.

► Megalakulása óta először csökkent a vízválasztónak számító 50 százalék alá a Szociál-Liberális Szövetség (USL) támogatottsága. Az *Adevărul* című napilap megrendelésére készített IMAS-felmérés adatai szerint az ellenzéki pártszövetség továbbra is fölényesen, de immár csak 49,2 százalékkal vezeti a pártok közötti versenyt. Az IMAS november elején közzétett felmérésében az USL még 52 százalékon állt, így két hónap alatt közel három százalékkal esett vissza az ellenzéki pártszövetség támogatottsága. Mi több, tavaly ősszel, közel egy évvel az USL megalakulása előtt a Szociáldemokrata Párt (PSD) és a Nemzeti Liberális Párt (PNL) külön mért és összeadott támogatottsága 58 százalékos volt.

A legutóbbi, november elején közzétett IMAS közvélemény-kutatás óta a Demokrata Liberális Párt közel 4 százalékos népszerűség-növekedést könyvelhetett el, hiszen 17,6 százalékról 21,5 százalékra emelkedett támogatottsága. A képzeletbeli dobogó harmadik fokán októberben és most is Dan Diaconescu OTV-tulajdonos alakulata, a Nép Pártja (PP) áll, bár támogatottsága jelentősen csökkent, 14,4 százalékról 11,8 százalékra esett. Bejutna még a parlamentbe a 6,4 százalékos Nagy-Románia Párt (PRM) és az 5,7 százalékon álló RMDSZ, viszont az 5 százalékos küszöbötől messze elmaradna a negyedik legnagyobb parlamenti frakcióval rendelkező Országos Szövetség Románia Haladásáért (UNPR) és a Gigi Becali nevével fémjelzett Új Generáció Párt (PNG).

A „játékos” Bănescu

Bár az USL főlénye tetemesnek számít, az ellenzéki pártvezetők határozott célként tűzték ki maguk elé a parlamenti mandátumok több mint felének megszerzését. Az USL két társelnöke, a liberális Crin Antonescu és a szociáldemokrata Victor Ponta így „kényseríténé” rá Traian Bănescu ál-

lamfőt arra, hogy az alkotmányos rendelkezések szerint ellenzéki miniszterelnök-jelöltet bízson meg kormányalakítással. Ellenben az államfő korábban jelezte, az USL 50 százalék fölötti eredménye esetében sem számíthatna arra, hogy automatikusan kormányalakítási megbízást kap, ehhez – az ő értelmezésében – valamelyik tagpártnak egyénileg is túl kellene lépnie az 50 százalékos határt.

A „tyúkanyó” PDL

Ha az USL népszerűsége tovább csökken, a PDL könnyűszerrel maga köré gyűjtheti a többi kormányközeli alakulatot. Dan Diaconescu, a pártok versenyében harmadik helyen álló PP elnöke elismerte, hogy „nem hivatalos megállapodásra” jutott a parlamentben jelentős erőt képviselő, de elhanyagolható népi támogatottsággal rendelkező UNPR-vel.

Az RMDSZ kitart

Az RMDSZ idén az USL többszöri csábításának, fenyegetőzésének sem engedett, amiért az ellen-

zéki pártvezetők rendkívül vehemens hangnemben támadták a szövetséget. Kelemen Hunor RMDSZ-elnök ezek után egy fővárosi lapnak adott interjújában figyelmeztette az USL vezetőit, hogy „óriási gondban lesznek, ha pártszövetségük támogatottsága 50 százalék alá esik”.

Együtt gyengébbek

Az IMAS közvélemény-kutató intézet által rendelkezése bocsátott adatok szerint a PSD és PNL külön-külön kapott és utólag összeadott támogatottsága nagyobb volt az USL-be tömörült pártok népszerűségénél. 2011 januárjában, az USL megalakítása előtt a két alakulat összeadott támogatottsága 58 százalékos volt, amit az egyesülés után már nem tudott növelni. Elemzők szerint súlyos csapást mért az USL-re a Mircea Geoană leváltásával járó hercehurca, azt a képzetet keltve a lakosságban, hogy a belső leszámolást fontosabbnak tartják a második számú állami méltóság megtartásánál.

Ezzel szemben a PDL másfél éves csúcsot döntött a most közsz-

tett adatok szerint, a fizetéslevágások és hozzáadottérték-adó növelése után először sikerült túllépnie a tavaly májusban mért 20,8 százalékos támogatottságot. A mélypontot tavaly októberben érték el, akkor 12,7 százalékon állt a nagyobbik kormánypárt népszerűsége. Az utóbbi időben tapasztalt felfelé ívelő pálya azt a sejtelmet ültette el a PSD-s vezetőkben, hogy a jövő évi választások összehívásával további százalékokat „lophatnak el” az ellenzékétől.

A távol maradók döntenek?

Az IMAS adatai szerint könnyen elképzelhető, hogy a választások kimenetelét nem a szavazati joggal élők, hanem a távol maradók döntenek el. Pontosabban az lesz rendkívül fontos mindkét fél számára, hogy passzív támogatóit milyen mértékben tudja rábírní a voksolásra. A közvélemény-kutatás azt mutatja, az utóbbi két év alatt 10 százalékkal – 25-ről 35 százalékra – nőtt azoknak az aránya, akik nem szavaznának, vagy nem tudják, hogy kire szavaznának. ◀

Crin Antonescu és Victor Ponta USL-társelnökök korábban 70 százalékos USL-győzelmet jósoltak maguknak

Fotó: archív

Rogozin helyretette Romániát

ÚMSZ

► A deveselui légi bázis román parancsnokát be sem engedik majd az amerikai rakétapajzs részeként működő radarállomás irányítótermébe – ironizált tegnap Dmitrij Rogozin, Oroszország újonnan kinevezett miniszterelnök-helyettese. A volt NATO-nagykövet a *Russia Today* című moszkvai napilapnak adott nyilatkozatában kifejtette, Románia abban a hitben él, hogy rakétaelfogó ütegek telepítésével fontos szereplővé nőtte ki magát, de valójában a deveselui bázis román parancsnokát „csak az irányítóterem előszobájába engedik majd be”. Rogozin hozzátette: az amerikai rakétapajzs elemeit befogadó országok számára több mint hátrányos a Washingtonnal kötött szerződés, ugyanis anélkül tették ki magukat egy esetleges támadás veszélyének, hogy az amerikai haditechnikához hozzáférhettek volna. Vlagyimir Putyin miniszterelnök új helyettese „rendkívül vic-

cesnek” nevezte azt, hogy rakétapajzs felállításához jelentős mértékben hozzájáruló nyugat-európai NATO-tagállamoknak alig van beleszólásuk a rendszer működtetésébe, az Egyesült Államok teljesen kisajátította annak ellenőrzését. Dmitrij Rogozin nem első alkalommal „vette szájára” Romániát. Július végén, még akkreditált NATO-nagykövetként vádolta Traian Bănescu államfőt azzal, hogy neonáci elveket vall és terjeszt. A moszkvai diplomata a 93 halálos áldozatot követelő norvégiai tömeggyilkosság kapcsán a fasiszmus eszméinek európai térhódítására hívta fel a figyelmet.

Ugyanakkor elítélte Traian Bănescu azon nyilatkozatát, amely szerint a román államfő Ion Antonescu marsall helyében 1941-ben szintén a Pruton túlra vezényelte volna a román hadsereget. Bănescu akkori szavait Vlagyimir Putyin orosz miniszterelnök és Alexander Lukasevics, az orosz külügyminisztérium szóvivője is hevesen kritizálta. ◀

A prefektus megtámadta a székelyföldi népszavazást

Hírösszefoglaló

► A közigazgatási bíróságon támadta meg György Ervin Kovászna megyei prefektus azt a megyei tanácsi határozatot, amely népszavazást ír ki a Székelyföld nevű közigazgatási egység létrehozására vonatkozóan. Tegnap tartott sajtótájékoztatóján a kormány háromszéki képviselője bejelentette, a Kovászna Megyei Tanács határozata több formai hibát tartalmaz. „A határozatot az önkormányzati képviselők kevesebb mint egyharmada kezdeményezte, és az elfogadását nem előzte meg közvita” – sorolta György Ervin.

Korábban a prefektúra felszólította az önkormányzatot a határozat visszavonására, amely azonban kitarzott az októberben meghozott döntés mellett. Eszerint 2012. március 11-én Kovászna megye lakosságának két kér-

désre kell válaszolnia. Az elsőben a lakosságtól azt kérdezik: egyetért-e Kovászna megye jelenlegi területének módosításával úgy, hogy az öt Bodza-vidéki település (amely lakosainak többsége román) ne legyen része a megyének.

A második kérdésben a lakosságnak arra kell válaszolnia: egyetért-e azzal, hogy ez a módosított terület a Székelyföld nevű, létrehozandó közigazgatási egység része legyen.

A népszavazás ötlete a nyáron merült fel, amikor Traian Bănescu államfő és az őt támogató Demokrata Liberális Párt (PDL) javaslatot tett Románia közigazgatási reformjára úgy, hogy együtödésre csökkentették volna a jelenlegi megyék számát. Az így létrejövő új közigazgatási egységekben a magyarság számaránya jelentős mértékben csökkenne. ◀

Két tűz között

Salamon Márton László

Aki csak annyit lát az új egészségügyi kerettörvény körül kibontakozott politikai vitából, amennyi a nyilvánosság előtt lezajlott, azt hiheti: a háború a reform elkötelezett hívei és annak kerékkötői között zajlik.

A szereposztás – legalábbis a cotroceni-i és a Modrogan utcai forgatókönyvírók, filmrendezők szerint – ugyanaz, mint az utóbbi időben több kérdésben is: a nagyobbik kormánypárt és unéperés csatlósai az állam elnökének értékes útmutatásai alapján odaadón dolgoznak az ország haladásáért, miközben az RMDSZ mindent megtesz azért, hogy megakadályozza őket ebben a nemes cselekedetben.

A probléma azonban, mint az általában lenni szokott, ennél sokkal összetettebb. Először is a nagy reformérvület mögött kemény politikai és gazdasági érdekek állnak: az egészségügyi kerettörvény elfogadtatása attól annyira fontos – és főleg gyanús állam-sürgős – a Demokrata-Liberális Pártnak, hogy az egészségügyi alapbiztosítási csomag privatizálása hatalmas falat az azt egy utólagos jogszabály révén megszerző biztosítótársaság számára. S ha a rossz nyelvek igazat mondanak, akkor az illető biztosítótársaság már ismert, és nevét viszontlátjuk majd a nagyobbik kormánypártot a 2012 novemberi választási kampányban finanszírozó nagy támogatók listáján. Persze csak akkor, ha addig a román kormány teljesíti a díl rá eső részét – és itt válik mindenki számára érthetővé az államelnöki türelmetlenség.

Ami az RMDSZ szerepét illeti ebben a kérdésben: a szövetség álláspontja megnyugtató módon megegyezik a Nemzetközi Valutaalapéval. Vagyis: kell reform, de nem így. Az IMF diplomatikusan, de egyértelműen megfogalmazott kifogásai között van többek közt az is, hogy az egészségügyi alapszolgáltatás több európai uniós országban balul sült el, amiből azt kell kiolvasni, hogy biza tanulni kellene a mások hibájából. Ennél is nagyobb probléma, hogy a közvitára bocsátandó törvénytervezet szövege nem tisztáz fogalmakat, ködben hagyja a szöveg olvasóját, így – szándékosan vagy sem – tárt kapukat hagy a későbbi önkényes értelmezések és visszaélések előtt. Arról nem is beszélve, hogy a közmegebecsülésnek örvendő szakember, Raed Arafat helyettes államtitkár vélekedésével egybehangzóan a sürgősségi ellátás privatizálása az RMDSZ szerint is: agyrem.

A kulcsember pedig az a Ritli László egészségügyi miniszter, aki a nyáron, Cseke Attila lemondása nyomán, némiképp kényszer-megoldásként került a tárca élére. Ritli – mint általában a politikai alapon kinevezett kormányzati tisztségviselők – két tűz között van: egyrészt az őt nevesítő pártnak, politikai alakulatnak tartozik elszámolni tevékenységével, másrészt kormánybeli felettese, a miniszterelnök (Románia speciális esetében az államfő) irányából is érik impulzusok (Ritli speciális esetében igencsak erősek).

Az igazi elszámolás azonban mindig önmagunkkal szemben történik. A tények figyelembevételével, Ritlinek nem kellene nagy dilemmát jelentenie: melyik oldalra is álljon...

► Román lapszemle

Egy évig jól megélnék az egyházak abból az adománypénzből, amelyet a karácsony és szilveszter közötti időszakban házalással gyűjtenek össze. (Románia liberá) ► A vásárlóerő visszaesése miatt Kolozsváron is jelentősen megnőtt az elmúlt évben a bérelhető lakások iránti kereslet, ráadásul az árak is csökkentek, esetenként közel ötven százalékkal. Legkeresettebbek a garzonok, illetve a kis lakások. (Monitorul de Cluj)

Homályos az egészségügyi reform

Homályosnak és hiányosnak nevezik a Nemzetközi Valutaalap szakértői az államelnöki hivatal által kidolgozott egészségügyi kerettörvény-tervezetet. A jogszabály közvitára bocsátását erre a hétre ígérte Ritli László miniszter.

ÚMSZ

► Még nem hozta nyilvánosságra az Egészségügyi Minisztérium az egészségügyi kerettörvény tervezetét, az azonban már ismert, hogy a Nemzetközi Valutaalap (IMF) szakértői kritikákat fogalmaztak meg az államelnöki hivatal által kidolgozott jogszabállyal kapcsolatosan. A tervezet közvitára bocsátásakor derül majd ki, hogy figyelembe vette-e a tárcát az IMF bírálatait.

Kis dicséret, sok bírálat

A washingtoni pénzügyi elemzése a napokban szivárgott ki a sajtóba. Eszerint az IMF – amely korábban maga sürgette a törvény kidolgozását – üdvözli a Cristian

Vlădescu elnöki tanácsadó vezette munkacsoport tervezetét, mert alapjaiban megreformálja román egészségügyi ellátói rendszert.

A Valutaalap szakértői azonban általánosságban megállapítják: az elnöki hivatal-féle jogszabály több előírása homályos és pontatlan; nem rendezi az egészségügyben felhalmozódó adósságok kérdését, nem írja körül a pénzügyi ellenőrzési mechanizmusokat, nem ad megoldást az egészségügyi szolgáltatások színvonalának emelésére. Az IMF nehezményezi, hogy a törvény szerint az egészségügyi ellátásban továbbra is aránytalanul nagy szerep járul a kórházakra és kis szerep jut a megelőzésnek. A szakértők hangsúlyozzák, a törvény kerettörvényről van szó, csupán a másod-

Ritli László egészségügyi miniszter. Üllő és kalapács között?

lagos törvények ismeretében állapítható meg, milyen hatása lesz a reformnak a hazai egészségügyi rendszerre.

Az IMF részletesen elemezte a kerettörvény biztosítóira vonatkozó előírásait. Hiányolja, hogy a tervezet nem rögzíti azokat a kritériumokat, amelyek alapján körvonalozódik majd az egészségügyi alapszolgáltatás-csomag. A Valutaalap szakértői számára az sem világos, mi történik majd azokkal a betegekkel, akiket eddig az úgynevezett országos egészségügyi programok keretében

kezelték. Az IMF felhívja a figyelmet arra, hogy a magánbiztosítótársaságok megjelenése az egészségügyben veszélyeket is rejtget, s emlékeztet Csehországra, Szlovákiára és Hollandiára ilyen irányú negatív tapasztalataira. Az említett országokban a piaci verseny hátrányosan érintette a betegek egy részét; a súlyos betegek kezelésének megtérítését a nagy költségekre hivatkozva egyszerűen elutasították a biztosítók.

A washingtoni szakértők szerint továbbra is problémát jelent, hogy a lakosságnak

mindössze egyötöde fizet biztosítást, s emiatt az egészségügyi folyamatos finanszírozási gondokkal küszködik. Többek között azt javasolják, hogy a jómódú családok gyermekei számára többé ne legyen ingyenes az orvosi kezelés.

Az IMF szerint az sem világos, hogyan történik majd a jövőben a kórházak finanszírozása. Tisztázatlan a viszony a kórházak és a biztosítók között, s nem tudni, mi történik majd az eddig felhalmozott adósságokkal.

Ritli beszél, Arafat hallgat

Mint ismert, az egészségügyi kerettörvény közvitára bocsátását Traian Băsescu sürgette meg a múlt héten. Az államfő előbb az RMDSZ-t vádolta azzal, hogy Ritli László miniszter révén a reformok útjába áll, majd Raed Arafat államtitkárt bírálta, amiért szerinte a SMURD alapítója ellenzi a magánbiztosítók megjelenését az egészségügyben.

A kritikákra Ritli László úgy reagált, hogy másnap

sajtótájékoztatót hívott össze, melyen ismertette a kerettörvény részleteit. Eszerint megmarad a jelenlegi társadalombiztosítási rendszer, de megváltozik a begyűjtött pénz felhasználásának módja azáltal, hogy lehetőség nyílik a magánbiztosítók megjelenésére. A tárcavezető kiemelte: a másik lényeges változás a (jelenleg a pénzforrások több mint felét felhasználó) kórházak működésében várható. A tervezet szerint a kórházaknak lehetősége nyílik alapítványi vagy kereskedelmi társasági formában működni az új javaslat szerint.

Ritli László miniszter erre a hétre ígérte a kerettörvény közvitára bocsátását. Tájékoztatása szerint a jogszabály elfogadása után az Egészségügyi Minisztérium dolgozza ki az úgynevezett másodlagos törvénykezelési részleteit.

Az államfő vádjaira reagálva korábban Kelemen Hunor RMDSZ-elnök védelmébe vette az egészségügyi tárca vezetőjét, Raed Arafat azonban mindmáig nem reagált Băsescu bírálataira. ◀

Sztálin halála: példa a phenjani gyászhoz

A mai fiatalok számára meglepő, hogy ilyen tömeges hisztériát váltott ki Észak-Koreában a diktátoruk halála. Pedig a történelemben nem is olyan régen, csupán alig két emberöltővel ezelőtt már volt példa: a kommunista vezérek előképe, Joszif Visszarionovics Sztálin szovjet pártfőtitkár 1953-ban a teljes szocialista tábort megríkatva. Kim Dzsong Il ma temetik el Phenjanban.

Gy. Z.

► Megdöbbentő kép: a kommunista Koreában mindenütt kisírt szemű, hisztérikusan zokogó, magukat a földhöz verdeső embereket látni. Sokakban fölvetődik a kérdés, és jogosan: vajon mennyire őszinte ez a gyász, ráadásul egy olyan kultúrában, amely önfegyelemre, megtartóztatásra neveli – kényszeríti – polgárait? A diktátorok valóban annyira képesek fanatizálni a tömegeket, hogy személyi kultuszuk az embereket belülről fakadjon? Vagy a rettegés úzi-hajtja a megfélemlített népet? Szociológusok sem tudják a pontos válaszokat. De hogy miként is működik ez a gépezet, arra jó példa Sztálin 1953. március 5-én bekövetkezett halála és március 8-án megrendezett temetése.

„Az emberiség lángelméje”

Csaknem hatvan esztendővel ezelőtt az emberek egymást taposták Sztálin temetésén. Egyszerű munkások ezrei siratták őszintén a „népek vezérét”, félve a bizonytalan jövőtől. Persze, legalább

ugyanennyien voltak azok, akik megkönnyebbülve sóhajtottak fel a diktátor halálának hírének hallatán, gondolván, ennél rosszabb nem jöhet. Nyolc év múlva már nem kísérte ekkora felhajtás a generalisszimusz újratemetését. Eredetileg ugyanis bebalzsamozva, üvegekoporsóban a Szovjetunió alapítója, Lenin mellé fektették a Vörös téri mauzóleumban, a huszadik pártkongresszuson azonban az utódja, Nyikita Szergejevics Hruscsov titkos beszédében leleplezte a sztálini bűnöket. A diktátort pedig egy csendes őszi estén titokban elföldélték a mauzóleum háta mögött, még csak nem is a Kreml falába, ami pedig a Szovjetunió Hőseinek kijárta.

Lenin legközelebbi harcostársaként, hú tanítványaként, az emberiség óriási lángelméjeként jellemezte Sztálint az SZKP és a szovjet kormány 1953. március 5-én, a vezér halálakor kiadott közös közleményében. A „népek atyjának” temetését is ennek megfelelően készítették elő. A Szakszervezetek Házának oszlopcsarnokában három napig búcsúztak a ravatalon fekvő, bebalzsamozott tetemtől, majd ágyútalpon, lövegek díszsörtüze közepette

szállították a Vörös térre, és helyezték el a mauzóleumban – mint említettük – Lenin mellé.

A frontkatonák is sírtak

Moszkva olyan volt, mint a felbolydult méhkas. Végelát-hatatlan tömeg hömpölygött a központ felé, hogy ott legyen a „vezér” temetésén. Az emberek többségének azonban nagyon is nyomott volt a hangulata. Dmitrij Jazov egykori szovjet védelmi miniszter akkor a leningrádi katonai körzetben szolgált, s a tiszteket már valamivel azelőtt összehívták, mint hogy a rádióban a híres bemondó, a moszkvai rádió ércecs zengésű „hangja”, Jurij Levitan megtörtén beolvasta volna a gyász hírt. „Mindannyian sírtunk. Frontot járt katonákként számunkra Sztálin nem egyszerűen egy név volt. Ő volt a főparancsnok, a védelmi bizottság elnöke, hadügyi népbiztos, és csak ezután főtitkár. Vele indultunk rohamra: a Hazáért és Sztálinért! Egyetlen olyan aljas ember volt csupán képes meggyalázni ezt a nevet, mint Hruscsov. De maguk, fiatalok, nem érthetik, mit je-

Pártvezérek Sztálin koporsójával. Szemüvegben Berija, kettővel mögötte Hruscsov, aki utóbb kivégeztette

lentett a szovjet ember számára Sztálin!” – mondta még 2003-ban is Jazov.

A megrendülés, a gyász után lassacskán lenyugodtak a kedélyek. Esmélni, és ha aprókat is, lélegezni kezdett az ország. A rövid ideig miniszterelnök Malenkov alatt például elkezdődött külföldről az élelmiszerek behozatala. Sokan még nem értették, miért nem fegyverre költik a pénzt, de belenyugodtak. Lavrentij Berijának, a belügy rettegett első emberének eltávolítása később tovább oldotta a félelmet.

Temetés titokban

A mauzóleum vörös márvány homlokzatán mindenestre 1953-ban Lenin neve mellett a Sztáliné is megjelent. Úgy tervezték, hogy az elhunyt szovjet vezetők nem

fognak sokáig a Vörös téren nyugodni. A Sztálin halála utáni napon az újságokban megjelent egy közös párt- és kormánynyilatkozat, amelyben az állt, hogy a „nagy vezéreknek, Leninnek és Sztálinnak, valamint a kommunista párt és a szovjet állam Kreml falánál eltemetett kiemelkedő vezetőinek monumentális panteont kell építeni”. Arról nem szólt a határozat, hogy hol és mikor épül fel a panteon. Csak négy év múlva közölte a Szovjet-szokajja Roszija Moszkva délnyugati részének fejlesztési tervét, ahol a vázlaton az egyetem felhőkarcolója mellett egy nagy park és abban a jövőndő panteon alaprajza is szerepelt. Ezután erről több szó nem esett.

A panteon gondolata azért is sorvadt el, mert Hruscsov – aki önnön állítá-

sa szerint őszintén sírt a vezér ravatalánál – később szabadulni akart a „népek nagy tanítómesterének” árnyékától, és ennek a kampánynak a logikus befejezéséért 1961-ben a mumifikált tetemet eltávolították a mauzóleumból. (Ugyanekkor keresztelték vissza Sztálingrádot is Volgográdra.) Október 31-én a november 7-i díszszemle próbájára hivatkozva a rendőrség megszállta a Vörös teret és az oda vezető utcákat. Amikor besötétedett, a katonák elkezdtek sírt ásni a Kreml falánál. Álcázás-ként állványokkal lezárták a mauzóleum mögötti teret, hogy senki ne láthassa a munkálatokat. Ezalatt a temetési bizottság tagjai a mauzóleumba siettek. Rajtuk kívül senki, még Sztálin rokonai sem vehettek részt az újratemetésen. ◀

Lap-top

A nap címe. Ceaușescu karácsonykor újrászületett, Silviu Sergiu, *Evenimentul zilei*

Magyarázat. Ceaușescuék sírjánál idén karácsonykor is sokan összegyűltek, olvassuk a lapokban. Nyilvánvalóan többről van szó, mint „sztárkultuszról” (a személyi kultusz „jogutódjáról”). A jelenség társadalomlélektani, mozgatórugói pedig szociálisak is. Leegyszerűsítve a képletet, ahogy a népi bölcsesség megfogalmazta: „akkor – úgy, ahogy – volt pénzünk, és nem volt kapható semmi, most – úgy, ahogy – kapható minden, de nincs mivel megvennünk”. Ma a Ceaușescu házaspár más okból is „cool” a fiatalok körében – mondén hírek szereplőivé váltak, amolyan „pop ikonná”. A kommunizmust elítélték Románia parlamentjében, de nem ítélték el az iskolákban is. A politikusok persze főleg választásilag használják fel őket. Ugyanakkor december 22-ikét „ellenszenvenné” teszi a sok szimuláns forradalmár. S. S. cikkének vége: „A hallgató többség által elítélt politikusok a parlamentben forradalmárok, egyenes adásban, szavazatokért a következő választásokon, nevétségessé téve a tiltakozás eszméjét. Nemsokára kevesen lesznek azok, akik az utcán szállnának szembe esetleges diktatoriális törekvésekkel. Ami Magyarországon történik, azt bizonyítja, hogy a demokrácia állandó veszélyben van. Romániában nemsokára sokan a tévéből azt fogják megtudni, hogy Ceaușescu idején jobb volt az élet. Nos, akkor válik ez valójában igazgá.”

Játék a tűzzel. A rendőrség figyelmeztet, hogy a csillagszórók, petárdák, rakéták használata kizárólag Újév éjszakáján megengedett. Ezért árgus szemekkel figyelik mind a kereskedőket, mind a „felhasználókat”. A csendőrök a múlt héten ötvenezer ilyen tiltott pirotechnikai eszközt koboztak el, a rendőrök húszszert, olvassuk az *Adevărulban*. Különösen megnyugtató az a rész a hírek, hogy a rakétaárusokat lesíthetik. Megérjük, hogy csak a focidrukerek szórakozhatják ki magukat igazán, a stadionokban a világvége hajnalán.

A nap álhíre. Traian Băsescu és Emil Boc nyilvánosan elnézést kért a közalkalmazottaktól, amiért a tizenegy hivatalos ünnep közül 2012-ben is csak hét esik hét-köznapra.

Minden napra egy mondás

„A történelem kegyes lesz hozzám, mert szándékomban áll átírni.” Winston Churchill

Szilveszter előtt

Év végén, új esztendő közeledtén majd mindenki mérleget készít. Próbáljuk meg mi is, méghozzá egy igen lényeges szempont alapján. Figyeljünk a 2011-ben elhangzott szavak és a magyar valóság közötti különbségre. Mindenekelőtt maradjunk itthon. Az RMDSZ egyik parlamenti képviselője elhunyt, a másik országos kormányhivatalba távozott egy székelyföldi szenátorral egyetemben, következésképpen még a 2012-es őszi, összevont választások előtt időközi parlamenti választásokat írnak ki a megüresedett helyekre. Az idén magyarországi segítséggel létrehozott Erdélyi Magyar Néppártnak szándékában áll indulni ez utóbbi választásokon, többször is kijelentvén, hogy kiváltképpen a Székelyföldön amúgy sem veszélyeztetni a magyarság egységét.

Székedi Ferenc

Csak hogy érvényes és ráadásul meglehetősen logikusnak tűnő törvény szabályozza: időközi választásokon csak azok a pártok vehetnek részt, amelyek már bent vannak a bukaresti parlamentben, következésképpen az

EMNP indulási esélye nulla. Miért bolondítja hát az erdélyi magyarokat? A jövő évi – immár nem időszakos – választásokra készülve az erdélyi magyar sajtóban igen sokatmondó tulajdonoscseré figyelhető meg, méghozzá magyarországi tőkeinjekciók segítségével. A szándék egyértelmű: több – köztük számos székelyföldi – lap kerüljön az EMNP holdudvarába, a tulajdonosi háttér pedig átalakítja a szerkesztőségi politikákat is. Amiről természetesen nem beszélnek, de ezekben a lapokban egyre több az utalás a minden tekintetben helyes kormánypolitikára, sőt az egyik lapban egy angliai riport kapcsán arról írtak, a kettős állampolgárság a fiatalok számára azért lényeges, hogy könnyebben találjanak külföldön munkát. Noha szavakban mindeddig a szülőföldön maradás legfontosabb magyarországi eszközének számított...

Apropó, kettős állampolgárság és parlamenti szavazás: 2014-ben a kettős állampolgárok már magyarországi pártokra is szavazhatnak, jó ideig pedig Budapestről olyan vélemények hangoztak el, hogy úgymond a kül-

honban külön választókerületek jöhetnek létre, azaz megnyílik az út helyi jelöltek bekerülésére az Országházba, amely ezentúl a Nemzet Házának nevezhető. Az MPP elnöke, aki már évek óta mindenképpen be szeretne kerülni valamilyen parlamentbe, természetesen lelkesen üdvözölte és történelemalkítóknak nevezte a kezdeményezést, csak hogy ettől saját megcsappant választótáborát féltve a magyarországi parlamenti kétharmad is

visszakozott. A történelem nem akar a szavaknak engedelmessé válni.

Őszinte szomorúsággal látjuk, az anyaország szónoklatokban úgy újul meg és úgy halmoz sikert sikerre, hogy a valóságban elveszíti gazdasági növekedését, az ország különböző régiói között a különbségek olyannyira szembetűnővé váltak, hogy aki manapság észak-magyarországi falvakban jár, többször is meg kell csípje magát, vajon nem a Bărăgan lepusztított településeinek egyikébe került? A sokszínű magyarországi média, amelyet mindig érdemes volt követni, mára szürkév, egyhangúvá vált, nem utolsósorban azért, mert az önálló média-

Feltételes mód

Horváth István

Ha a hülyeség büntetőjogi besorolást kapna, ez az ürge már rég papírstanicliket ragasztgatna valahol...

Szótagok

SZELLEMI DÍZÉS

Nyilvánvaló volt, hogy mindez parancsra történik, észrevettem ugyanis, hogy minden tekintet az ablak alatt álló emberre szegeződik, akinek a Kancellár folyamatosan sugdosott valamit. Ez az ember az egyik kezében a kalapját tartotta, a másikban pedig egy kis zöld zászlót; amikor meglengette a zászlót, a menet egy kicsit közelebb jött, amikor leengedte, egy kicsit távolabb osont, amikor meg a kalapjával integetett, az emberek rekedten éljeneztek.

– Hurrá! – harsogták gondosan a lengő kalaphoz időzítve. – Hurrá! Le az! Alkot! Mánnyal! Kevesebb! Kenyeret! Több! Adót!

– Elég, elég már! – sutogta a Kancellár. – Hadd pihenjenek egy kicsit, amíg nem szólok. Még úgy sincs itt!

Ebben a pillanatban a szalon hatalmas ajtaja kivágódott, és a Kancellár riadt büntudattal fordult meg, hogy fogadja Őkegyelmességét; de csak Bruno volt az, és a Kancellár megkönnyebbülten sóhajtott fel.

– Jóregg! – köszöntötte a kisfiú a Kancellárt és az inasokat. – Nem tudjátok, hol van Sylvie? Sylvie-t keresem!

– Azt hiszem, a Kormányzóval van, krfség! – válaszolta mélyen hajbókolva a Kancellár. Kétségtelenül volt valami abszurd abban, hogy így szólítja Brunót, akinek az apja csak Kormányzóként állt Kül-Föld élén. (...) Meg kell mégis bocsátanunk neki, hiszen a sok-sok év alatt, amit Tündérország királyi udvarában töltött, volt ideje elsajátítani azt a képességet, hogy őt szótagot egynek ejtsen ki. Bruno azonban ügyet sem vetett rá, és kiszaladt a szobából, mielőtt a Kancellár győzedelmesen befejezte a kiejthetetlen szótag nagy mutatványát.

Lewis Carroll: Sylvie és Bruno. Fordította Rét Viktória

Rejtett dimenziók

Így az év vége felé csupa olyan esemény szökött az újságotolvasó és tévénéző elméjének, amely rejtett, de hosszú ideje lappangó titkos tudást hozott a felszínre. Nem kell rögtön valami nindzsás keleti misztikumra gondolni, bár abban is volt részünk. Mindjárt elsőnek itt volna a himnusz elnótázása. A csík-gyergyai-keszoni ifi válogatott felöltötte a román címeres mezt, megdádálta a magyar válogatotat, az ösztönös összetartozáson felülkerekedett a sportszellem és -szeretet. A hazaszeretet azonban hibádzik – a román sajtó bérszűzítői szerint –, ugyanis az nem himnusszal azonos. Különösen akkor, ha a himnuszokkal az a baj, hogy csak az uralkodó nemzetekről szólnak, a máságot nem különösebben lájkolták a szövegírók. Kiváltképp nem 1848/49-ben, midőn a kérdéses nemzeti nóta szövegét marosfalvi Andriška bácsi a magyar zsarnokság ellen Petőfi nyomdokain írta meg. A cs-gy-k-i fiatal ebben sehol sem leli fel magát. Igaz, akkora tudatoságot nem is tétélezünk fel róla, hogy fontolgatta volna dalra fakadás előtt a himnuszt. De majd most, hétfőn pitymallatkor, lesz ám haddelhadd... vagy az első óráról történő hiányzások száma fog megnőni. S aki rendszeresen késik, az ellen a hadbírószág fog eljárni, vagy ezerszer le kell írni a himnusz szövegét és partitúráját rovásírással?

Bezzeg nem kellett biztatni a Koreai NDK tudatmódosított néptömegeit az állami, magán és közületi gyászhisztire. Aki nem eléggé tudott sírni, az ki sem mert lépni az utcára. A nagy kormányos halála feletti szomorúság guinness-rekord-közeli volt. Ennek a letargikus-retardált tömegnek, amelynek gyermekei éheznek, de van vadonatúj egyenruhája és nukleáris silója, fogolytáborra a kunyhó tövében, akinek a tribün, katonai parádé, katonásdi, az örökös bezártság és a vezetőimádat maga a lét koncentrátuma (v.ö. láger), a jövőképe alaposan összezavarodhatott. Hiszen most az örökletes vezéri trónra a legkisebb fiú került, aki máris tábornok. Nem tudni, miféle vezetői erények birtokosa, de egy biztos: neve, Kim Dzsong Un jelzésértékű lehet: talán egyszer északon, kimm és bemm is megünják a diktatúrát, akármily szép dzsong a hegedűje.

Végül Václav Havel temetése a maga visszafogott, méltóságáteljes végtisztességében az európai civilizáció fölényét demonstrálta számomra. Én

ugyanis eurosoviniszta vagyok Ázsiával szemben. Tudom, hogy rosszul hangzik, de sajna jobb civilizit még nem talált ki a gondolkodó, szabadságimádó világ. Hogy a kétféle temetésből akár népjellemekre is lehet következtetni, azt azért nem ajánlanám. Egyszerűen csak a megélhető szabadság fokára.

Sebestyén Mihály

ság fokára.

Röviden

Olcsobb lesz a mobil

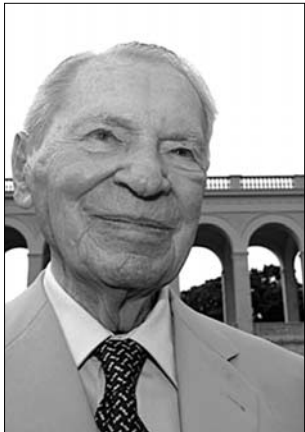
Január elsején életbe lép az uniós törvényeknek megfelelő mobiltelefon-díjszabás módosításának második hulláma, amelynek következtében percenként 4,05 eurócent lesz a hívásokért megszabott összeg felső határa – jelentette be az országos telekommunikációs hatóság. A következő tarifamódosításra jövő év szeptemberében kerül sor, amikor majd 3,07 centig csökken a hívások perccenkénti díja.

Jen-jüan paktum

Japán és Kína olyan megállapodást kötött egymással, amelyben közös piaci tranzakciók fizetésekor saját nemzeti fizetőeszközeiket használják majd. A mostani egyezség segítheti Kínát abbéli igyekezetében is, hogy a jüant a jövőben nemzetközileg elfogadott referenciaválutaként ismertesse el, és ilyen értelemben sokan az amerikai dollár elleni „támadás-ként” értékelik.

Elhunyt Werner Otto

Hamburgi otthonában 102 éves korában elhunyt Werner Otto német vállalkozó (*képfőképen*), a világ egyik első modern katalógusár-

háza, az OTTO alapítója – adta hírül az MTI. Werner Otto céget 1949-ben alapította hateraz márká tőkével és négy munkatárssal, az OTTO vállalatcsoport jelenleg világszerte nagyjából 50 ezer embert foglalkoztat, éves forgalma meghaladja a 10 milliárd eurót. Ottó nemcsak a katalógusáruház műfajának megteremtőjeként, de a nyugatnémet gazdaság egyik meghatározó alakjaként tartják számon.

Okafogyott Áramlat?

Oroszország lemondhat a 30 milliárd euróba kerülő Déli Áramlat gázvezeték megépítésének szándékáról, ha sikerül megegyeznie Ukrajnával az országon áthaladó rendszer közös használatáról – írta moszkvai kormányzati és Gazprom-közei forrásokra hivatkozva a *Novinite*. Alekszej Miller, a Gazprom elnöke kijelentette, hogy annak dacára, hogy a Déli Áramlatot éppen az ukrán függés csökkentése érdekében hozták volna létre, már dolgoznak egy orosz-ukrán társaság létrehozásán, amely a vezeték működtetését.

Helyi adóemelés jövőre?

Folytatás az 1. oldalról

A pénzügyminiszter tévinterjújában arról beszélt, hogy az adóemelés mértéke egy százaléktól ötven százalékig terjedhet, ám elismerte, hogy ezt „nem minden önkormányzat engedheti meg magának”.

Önkormányzati hatáskör

Barta József, a Maros Megyei Tanács gazdasági igazgatója úgy véli, az adóemelés csak akkor lehetséges, ha érvénybelépése előtt hat hónappal módosítják az 571-es számú törvényt, nem tud azonban arról, hogy ez megtörtént volna. A szakember szerint a pénzügyminiszternek nincs hatásköre a helyi adó mértékének eldöntésére. „A minisztérium csak megadhatja a keretet, hogy ötven százalékig fel lehet emelni, de azt nem, hogy annyi legyen” – magyarázta Barta, hozzátéve: kérdéses, hogy ha valóban megtörténne az ilyen mértékű adóemelés, az elszegényedett lakosság ki tudná-e fizetni.

Mint korábban beszámoltunk róla, az erdélyi önkormányzatok nem terveznek jövőre adóemelést, ellenkezőleg: igyekeznek adókönyvnyitásokkal a lakosság segítségére sietni. A lapunk által

Sok helyen még a jelenlegi adókat is alig tudja befizetni a lakosság

megszólaltatott helyhatósági képviselők ezt tegnap ismét megerősítették.

„Elméletileg minden önkormányzatnak jogában áll eldönteni, hogy mikor, miért mennyi pénzt kér lakosaitól,

ugyanis pont ez jelentené az önkormányzati autonómiát” – reagált a pénzügyminiszter nyilatkozatára az ÜMSZ-nek Delorean Gyula nagyváradi városi tanácsos. Elmondása szerint az önkormányzat

Nagyváradon nem tervez ilyesmit, azonban elgondolkozhat azon, hogy egyes luxusadókat növeljen. „Nem akarjuk megnyomorítani az embereket, tisztában vagyunk azzal, hogy milyen helyzetben van jelenleg mindenki” – fogalmazott.

Járhatatlan út

Delorean hangsúlyozta, hogy a pénzügyminiszter által említett léptékű növelést nem tartja járható útnak sehol sem Romániában. Szerinte ugyanakkor egyes önkormányzatok kétségbeesésükben valószínűleg valóban megteszik ezt a lépést, ugyanis akkora hiánnyal küszködnek, hogy nem látnak más megoldást. „Ez azonban egy olyan lavinát indíthat el, amelynek nem láthatók a következményei, és a folyamat vége sem, mert előfordulhat, hogy szokássá válik, és emiatt már nem is keresnek valós megoldásokat” – figyelmeztetett a nagyváradi tanácsos.

A helyi önkormányzat döntése értelmében Sepsiszentgyörgyön sem lesznek jövőre magasabbak az adók és illetékek. A testület ráadásul különböző kedvezményeket is elfogadott a 2012-es helyi adókra és illetékekre vonatkozó tanácsi határozatban, így például adóked-

vezményt biztosítanak azoknak a jogi és magánszemélyeknek, akik önerőből szigetelik ingatlanjukat.

Ugyanakkor eltörölték az adósságát is, akiknek az elmaradása kevesebb, mint 40 lej. Aki január-februárban kifizeti egész évi adóját, tízszereskedés kedvezményben részesül, aki márciusban fizet, az ötszázalékos engedményt kap.

Nem kell a kedvezmény?

Mint megtudtuk, az önkormányzatok adóügyekben tett engedményei, segítő szándéka nem örvendő népszerűségnek a lakosság körében – nem történt ez másként az adóhátralékok késedelmi kamatának eltörlésével sem. A háromszéki megveszék helytartozást felhalmozó, több ezer adófizetője például annak ellenére sem jelentkezett adósságai rendezésére, hogy az adóhatóság tájékoztató levelet küldött szét. „A tartozásokat felhalmozott személyek 5 és 40 százalék közötti adómegetkésért érhetnek el, ha igénybe veszik ezt a kedvezményt” – mutatott rá Bálint József, Sepsiszentgyörgy adóügyekkel megbízott alpolgármestere, emlékeztetve, hogy már csak néhány nap maradt ennek lebonyolítására. ◀

Mégsem lesz Európában „kínai veszedelem”?

Hírosszefoglaló

► Kínának csökkentenie kellene a külföldi hitelminősítő intézetektől való függetlenségét, ennek érdekében pedig a kormányzat támogatásával hazai ügynökséget kellene felállítani – mondta Csou Hsziao-csuan. A kínai központi bank kormányzója hangsúlyozta, hogy az erős kutatási és információszerezési kapacitásokkal rendelkező pénzügyi intézményeknek maguknak kellene meghozniuk a befektetési döntéseket. A jegybank kormányzója a kettős minősítési modell bevezetését javasolja a kínai pénzpiacok és pénzügyi termékek kockázatainak felmérésére: javaslata értelmében a nemzetközi hitelminősítő értékelése után a helyi viszonyokat ismerő hazai intézmények külön is értékelnék az adott pénzügyi terméket, árnyaltabb képpel szolgálva azokról.

Az ország első hitelminősítője a Dagong Global 2010 júliusában adta ki első minősítését, melyben 50 országot vizsgált, köztük a kelet-európai régiót is. A kínai döntéshozók egyre gyakrabban hangoztatják, hogy nagyobb szerepet kívánnak játszani az európai adósságválság megoldásában. Peking egyelőre a Nemzetközi Valutaalapnak

nyújtott pénzalapok révén válhat a mentő-folyamat részesévé, de kilátásban van az is, hogy 3200 milliárd dollár értékben vásároljon fel európai államkötvényeket. A Reuters hírügynökségnek nyilatkozó amerikai gazdasági tanácsadók szerint ugyanakkor nem kell tartani attól, hogy Kína „felvásárolja” Európát, mivel – mint mondják – az ázsiai ország piacpolitikájában továbbra is az afrikai és ázsiai terjeszkedés élvez prioritást. A szakértők szerint a kínai vállalatokat az is visszavetheti abban, hogy megvessék a lábukat a vén kontinensen, illetve Amerikában, hogy az erős állami kontroll miatt nem tudnak elég gyorsan és rugalmasan reagálni a piaci változásokra.

A Bloomberg friss elemzése eközben arra mutat rá, hogy az ázsiai ország tekintélyes gazdasági növekedése lassulni látszik: bár a kínai vállalatok nettó profitja az idei év első 11 hónapjában 24,4 százalékkal nagyobb volt, mint a tavalyi év hasonló időszakában, a növekedés mértéke több mint egy százalékkal elmarad a 2010-es szinttől. Szakértők szerint ez egyrészt az európai adósságválság számlájára írható, másrészt pedig a belföldi ingatlanpiac visszaesésével magyarázható. ◀

Román vendégmunkások „faragják” az uniós béreket

ÜMSZ

► A romániai és bolgár vendégmunkások tömeges jelenléte sok nyugat- és dél-európai országban a helyi munkavállalók órábérének csökkenéséhez vezetett – derült ki a brit gazdaságkutatósi és szociális intézet friss elemzéséből, amelyet az *Adevărul* idézett. A tanulmány szerint a legtöbbet az olaszok veszítettek a kelet-európai munkaerő-vándorlással: itt minden megkeresett ezer euróból 7,1 euróval kevesebbet kaptak kézhez a dolgozók a csökkenő órábér-

rek következtében, Spanyolországban 6,9 eurót veszítettek, az osztrák dolgozókat pedig 4,4 euróval „rövidítették meg”.

A kelet-európai olcsó munkaerő Görögországban és Finnországban 2,2 eurót „csippentett le” egy ezer eurós átlagkeresetből, de nem jártak sokkal jobban az írek sem, akik 1,6 eurót veszítettek a bevándorlókon. Hollandiában ezer eurónként 1,5 eurós veszteséggel „úszták meg” a dolgozók. A trend alól csupán Franciaország kivétel, ahol 0,01 százalékkal csökkent az órabér.

A tanulmány ugyanakkor nem hallgatja el azt sem, hogy a román és bolgár dolgozók dömpingárai jelentősen hozzájárultak sok uniós állam bruttó hazai termékének (GDP) növekedéséhez is. Svédország GDP-je 0,04 százalékkal, Spanyolországé pedig 1,3 százalékkal bővült a kelet-európai vendégmunkásoknak köszönhetően. A brit kutatók felhívják a figyelmet arra is, hogy az elvándorlás legnagyobb vesztese éppen Románia, mivel ennek következtében az ország 10,5 százalékos GDP-csökkenést szenvedett el. ◀

Pang a háromszéki export

Kovács Zsolt

► A Kovászna megyei vállalkozók összesen 183 millió euró értékben exportáltak termékeket az év első nyolc hónapjában. A statisztikai hivatal adatai szerint ezzel a kiviteli tevékenységgel Háromszék az utolsó helyen áll a Közép-Fejlesztési Régióban. A térségben első helyen az export szempontjából Brassó megye áll, ahonnan 1,2 milliárd lejnyi árut vittek külföldre – ez a Középrégió ex-

portjának 32,4 százalékát teszi ki. Szeben megye kivitele 30,9 százalékkal a második legnagyobb számú, ezt követi Fehér megye 14, majd Maros és Hargita megyék 13 százalékkal. Az utolsó helyen végzett Kovászna megye a kivitelnek mindössze 4,8 százalékát adta. A régió vállalkozásai elsősorban gépeket, elektronikai berendezéseket és felszereléseket exportáltak, ezt követte a textilárú és a készruha, valamint a fa és a fából készült termékek.

A térség importtevékenységének értéke az év első nyolc hónapjában 3,7 milliárd euróra emelkedett. A rangsor a külföldről behozott termékek esetében is ugyanolyan, mint az exportnál, vagyis Brassó megye áll az élen 1,2 milliárd euróval, és Kovászna megye az utolsó 203 millió eurónyi behozattal. A térségben gépeket, elektromos berendezéseket, fémeket, kémiai termékeket, készruhákat és ásványi származékokat importáltak leginkább. ◀

„Robbanékony” év vége

Antal Erika, Kovács Zsolt

Továbbra is érvényben van a pirotechnikai eszközök szigorú korlátozása, ennek ellenére már karácsony táján robbantgatások riogatták az erdélyi városok lakóit, s az új év közeledtével egyre gyakoribb a petárdazaj a lakónegyedekben. A törvényszegés kettős: a petárdák forgalmazása csak december 27–31. között, használatuk pedig december 31.–január 1. között engedélyezett, büntetéként pedig akár 15 ezer lej es pénzbírság, de börtönbüntetés is kiróható. Ez azonban nem riasztotta el az árusokat, akik már december elejétől a nagyobb piacok környékén kínálják a tűzijátékokat. Visszaszorításukra valamennyi erdélyi megyében razzia tartottak ezekben a napokban a rendőrök, akik országos szinten több tonna tiltott árut koboztak el.

Az érvényes jogszabályok szerint sem nagyobb méretű petárdát, sem úgynevezett rakétákat nem lehet vásárolni, illetve nem szabad forgalmazni. Csak azok az úgynevezett első osztályú dekorációs eszközök (csillagszórók, világítótestek, kisméretű petárdák) hozhatók forgalomba, amelyek robbanóanyag-tartalma nem haladja meg a 3 grammot. Vásárolni csak

arra kijelölt helyen, engedéllyel rendelkező cégtől lehet.

Engedély hat cégeknek

Kovászna megyében hat cég kapott petárdaárusítási engedélyt, amelyek több munkapontot működtetnek, gyakorlatilag valamennyi háromszéki városban, főként a piacokon árusíthatnak majd petárdákat, tájékoztatta lapunkat Buzsi Andrea. A rendőrségi szóvivő szerint eddig két gyermeket bírságotlalt meg. Sepsiszentgyörgyön az Erzsébet parkban értek tetten egy 16 éves hídvegi gyereket, illetve Bodzaferdülön kaptak el egy ugyancsak 16 éves kiskorút 52 darab petárdával. Emellett az elmúlt napokban a lakónegyedekből kaptak több telefonos panaszt, hogy gyerekek petárdáznak. Az esetek többségében nem sikerült tetten érni a szabályszegőket, vagy ha el is kapták a gyerekeket, felszólították őket, hogy tartsák tisztelben a törvényt. A rendőrségi szóvivő ugyanakkor felhívja a figyelmet, hogy tilos petárdákat használni négyemeletesnél alacsonyabb épületek 50, és az ennél magasabb épületek 100 méteres körzetében, magasfeszültségű villamoshálózat, üzemenyagraktárak 500 méteres körzetében, zsúfolt sza-

Elkobzott áru: a 3 grammnál nagyobb robbanóanyag-tartalmú tűzijátékok nem forgalmazhatók

badtéri rendezvényeken, erdő közelében 500 méteren belül.

Szigorít a helyi önkormányzat

Marosvásárhelyen az önkormányzat úgy döntött, csak december 29-től ad engedélyt az erre a célra szakosodott kereskedőknek a tűzijáték-árusításra. Csegi Sándor alpolgármester lapunknak elmondta, a főtéren nem, csupán a piacokon te-

szik lehetővé a petárdák forgalmazását. Az elmúlt években 20-30 személy kérvényezte az engedélyt, ez várhatóan az idén sem lesz más képp – tette hozzá Csegi.

Az ellenőrzés feladata a helyi rendőrség, amely már karácsonyt megelőzően figyel arra, hogy ne lehessen engedély nélküli tűzijátékokat forgalmazni. Ennek ellenére Marosvásárhelyen már napok óta el-eldörrennek a petárdák. A rendőrségtől megtudtuk, folyamatos az ellen-

őrzés, nemcsak Marosvásárhelyen, de a megye más településein is. Szászánadason például 750 petárdát foglaltak le, akárcsak Gernyeszegen, ahol egy iskolás táskájában találtak 218 darabot. Hasonló rajtaütésről számolt be a rendőrség Marosvásárhelyen és Dicsőszentmártonban, valamint Szászrégenben is.

A törvény szerint azokat a tűzijátékokat, amelyeket nem használnak el, a kereskedőknek vissza kell venniük a vevőktől. ◀

Röviden

Új „vastehén” Csíkszeredában

A Csíkpálvi Szarvasmarhatenyésztő Egyesület automata tejeladó gépet helyezett tegnap működésbe Csíkszereda Tudor negyedében. A közel 40 ezer lej értékű beruházás felét a csíkpálvi egyesület által megnyert pályázat kiírója, Harghita Megye Tanácsa biztosította. Az eseményen Borboly Csaba tanácselnök, Tánzos Barna vidékfejlesztési államtitkár, Birta Levente István, az egyesület elnöke, Ferencz Csaba, Csíkpálfa polgármestere, illetve a közbirto-kossági vezetők és tejtermelő gazdák is részt vettek.

Sokat költünk cigarettára

A romániaiak jövedelmük 40,8 százalékát élelmiszerre, 32,8 százalékát pedig cigarettára fordítják. Tavaly még pénzüket 43 százalékát költötték élelmiszerre, 29,8-et pedig dohányárura a Nielsen Románia tegnap közzétett felmérése szerint. Magyarát lehet erre, hogy a cigaretta ára a többi termékhez képest jelentősen megrágtat az elmúlt évben. Alkoholos italokra a lakosság költségvetésének 10,7 százalékát költi, ez az arány nem változott 2010-hez viszonyítva. Nem élelmiszer-jellegű javakra a romániaiak pénzüket 15,8 százalékát fordítják.

Ötven évnyi hűség ünnepe

Sike Lajos

Ötven aranylakodalmas párt ünnepeltek tegnap a Szatmárnémeti közelében lévő Pálfalva községben. A helyi önkormányzat hagyományt akar teremteni az eseményből: úgy döntött, hogy ezentúl karácsony harmadnapja az ötven éve házaspár ünnepe lesz. „Megérdemlik, hogy külön emlékezzünk rájuk és kezét fogjunk velük, hisz annyi szellemi, erkölcsi és gazdasági értékkel gyarapították családjukat, közösségüket és az egész társadalmat, hogy azt soha nem lehet eléggé megköszönni. Ráadásul legtöbbjük meg is szen-

vedte az eltelt 70-80 évet, gondoljunk csak a világháborúra és az erőszakos kollektivizálásra” – mondta a fiatalok énekes-verses köszöntőjét követő üdvözlőbeszédében Nagy József polgármester, mielőtt átnyújtotta volna a Hűség-diplomákat és a velük járó borítékot, benne minden párnak 500 lejt.

Hálásan csillogtak a szemek az elismerő szavak és a kézfogás után. „Hazudnék, ha azt mondanám, hogy nem esik jól. Még akkor is, ha nem igazán vagyunk rászorulva az efféle támogatásra, hisz ma is hét jószágot tartok feleségemmel, géppel fejjük a teheneket, és ma-

gunk műveljük meg a visszakapott hat hektár földet. Nem is annyira muszájból, mint szenvedélyből, mert a gazdálkodást, amíg csak lélegzik az ember, nem lehet abbahagyni” – nyilatkozta az ÚMSZ-nek a 80 felé tartó hiripi Puskás Árpád, aki közben úgy szorította idős párja kezét, mintha mennyasszonya volna. Nikita Sándor és Bányai József sem említette, hogy nagyon hiányozna a pénz, azt emelték ki, hogy a figyelmességből nem lehet elég.

Az idős házaspárok köszöntése jó hangulatban elköltött közös ebéddel zárult. ◀

Az ünnepeltek – bevallásuk szerint – nem a pénznek, hanem a figyelemnek örvendtek Fotó: Szatmári Friss Újság

HIRDETÉS

Ajándékozzon ragyogást!

Jöjjön a MOL-töltőállomásra, és minden 25 lejes vásárlásért akciós matricát kap cserébe. Az akciós matricákat összegyűjtve kedvezményes áron vásárolhat H. L. JEWEL ékszereket SWAROVSKI ELEMENTS kristályberakással, akár 70%-os kedvezménnyel az ajánlott árhoz képest!

Dana Nălbaru és Dragoș Bucur ajánlja ezt Önnek!

HATÁRTALAN LENDÜLET | www.molromania.ro

Az írott sajtó 365 napja

ÚMSZ-összeállítás

„A szakmán belül érvényesülő természetes szelekció meg fogja tizedelni a sajtót. Úgy vélem, hogy ezt a helyzetet csak néhány tévé-, illetve rádióadó és pár nyomtatott újság fogja túlélni. Az egyetlen nyertes az online sajtó lesz, amely valószínűleg nagy lendületet vesz jövőben” – sorolta január első felében csöppet sem derülátó jóslatait Corina Drăgotescu. Az Adevărul Holding tanácsadója a *Money Express* magazin *A gazdaság 2011-ben: Értsd meg a jövőt most* című felméréseinek eredményeit kommentálta ezekkel a szavakkal, amelyek, mint rossz jóslat, már az év elején kezdtek beigazolódni.

Példányszámcsökkenés és felelősség

Az év talán legmeghatározóbb jelensége az olvasottsági lista felborulása volt: a *România Liberă* megerősítette vezető pozícióját a nyomtatott lapok piacán, egyre inkább eltávolodva az egy évvel ezelőtti piacvezető *Adevărul*tól, amelynek példányszámai jelentősen csökkentek. A lapeladási listákat a *Click!* és a *Libertatea* című bulvárlapok vezetik.

Az Adevărul Holding lapcsaládjához tartozó *Adevărul*ból tavaly még több mint százezer példány fogyott naponta, idén azonban 60 százalékos visszaeséssel kellett számolnia. A lap 2008 novemberében került először a legolvasottabb közéleti-politikai újságok listájának élére, akkor 56 140 eladott példányt regisztrált – míg egy évvel később már több mint dupláját, naponta átlag 134 393-at – adtak el, 2009 decemberére pedig a napi átlag 158 752-re nőtt.

Claudiu Șerban, az *Evenimentul zilei* és a *Capital* kiadóinak menedzsere 2011 közepén azt nyilatkozta: a nyomtatott lapok jelenlegi helyzetéért a tröszttulajdonosok mellett maguk az újságírók is felelősek. „Az egyetlen mentővő a tartalom, a minőség, amit ma egyre nehezebb elérni” – hangsúlyozta Șerban.

Sajtószabadság és laphalál

Csaknem száz év után, 2011. január 28-án magyar nyelvű újság jelent meg Maroshévizen, *Maroshévízi Hírlap* címmel. A Hargita megyei kisvárosban az első helyi újságot 1895-ben adták ki *Top-*

„A szakmán belül érvényesülő szelekció” példányszámcsökkenéssel tizedelte idén az írott sajtót

Fotó: ÚMSZ/archív

licai Hírlap néven, amely csupán a kiadás évében látott napvilágot. 1911. június 25-én jelent meg a következő magyar nyelvű sajtótermék, a *Maroshévízi Hírlap*, amelynek utolsó számát 1912. október 13-án nyomtatták.

2011. március 15-én a magyar médiatörvény elleni szolidaritástüntetést szervezett Bukarestben, a magyar nagykövetség épülete előtt több civil szervezet, köztük a Free Press Románia, az Active-Watch Médiamonitorozó Ügynökség és a Médiaszervezetek Konvenciója. Április 8-tól csak interneten, mobiltelefonon és egyéb elektronikus kiegészítőkon keresztül érhető el a *Gândul* című napilap. A döntés mögött anyagi okok húzódnak.

A május elején bemutatott, *A sajtó szabadsága 2011: A média függetlenségének globális felmérése* című tanulmány szerint világszerte évtizedes mélypontra van a sajtószabadság. A Freedom House sajtószabadság-jelentésének listáján Románia 87. helyen szerepel.

Sajtótörvény és mogulosodás

Május 19-én röpött fel a hír, hogy egyes politikusok, köztük Frunda György RMDSZ-es szenátor szerint törvénnyel kellene rendet teremteni a hazai sajtóban, amely néha túlságosan szabad és sértő. „Szükség van sajtótörvényre, amelyben mind az újságírók jogállását, mind pedig a sajtószabadságot szabályozzuk,

megelőzünk mindenféle cenzúra-lehetőséget, és ugyanakkor megállapítjuk azokat a körülményeket, amelyek mellett a sajtónak működni kell” – nyilatkozta akkor az *Új Magyar Szó* megkeresésére Frunda György, a szenátus emberjogi bizottságának elnöke.

Május 23-án két tévéadót, két újságot és egy kolozsvári hírportált vásárolt meg az ismert szociológus, Vasile Dăncu a volt szociáldemokrata politikussal, Ioan Russzal és a kolozsvári CFR labdarúgó-csapatának finanszírozójával, Pászvány Árpáddal közösen. A tranzakció során a trió tulajdonába kerültek az *NCN* és a *Transilvania Channel* tévéadók, a *Mesagerul de Cluj* című hetilap, a *Servus, Cluj* című napilap és a *Citynews.ro* portál.

Június 1-jétől hetilapként jelenik meg az Adevărul Holding *Adevărul de Seară* című lapja. Dinu Patriciu a sajtónak elmondta, az *Adevărul de Seară* ingyenessége csak marketingfogás volt: „Azért vállaltam ezt a hatalmas kiadást, hogy legyen lapunk minden megyében, 32 oldalon egy igazi újság, 12 különböző példányban régióban és városban, a nyomtatott mellett mindegyik mobil-, iPad- és internetes változatban is” – magyarázta az Adevărul Holding tulajdonosa.

Június 15-én Claudiu Păduorean, a *România Liberă* újságírója nyerte meg az Academia Cațavencu brand licitációját, közel 900 ezer euróért – a tranzakció mögött a *România Liberă* tulaj-

donosa, Dan Adamescu állt.

Június 28-án Tőkés László európai parlamenti képviselő politikai érdekltségébe került a *Krónika* című erdélyi napilap, korábban pedig az *Erdélyi Napló*. A felvásárlást olyan erdélyi magyar sajtóipari fejlemények előzték meg, mint az *Udvarhelyi Híradó*, a *Csiki Hírlapot*, a *Vásárhelyi Hírlapot*, a *Gyergyói Hírlapot* kiadó, illetve a *Székelyon.ro* hírportált működtető Udvarhelyi Híradó Kft. tulajdonoscserejére vonatkozó bejelentések – a többségi részenyelveket a Fidesz-közeli Határok Nélkül a Magyar Sajtóért Alapítvány szerezte meg.

Június 29-én Dinu Patriciu médiatörzsztje, az Adevărul Holding égisze alatt jelent meg az *Academia Cațavencu* szerkesztőgárdájának új lapja, a *Cațavencii*. Az *Academia Cațavencu* szerkesztőgárdájának egy része már korábban távozott a lapról, mert az addigi tulajdonos, Sorin Ovidiu Vântu üzletember beleszólt a munkájukba – a „szakadárak” *Kamikaze* néven alapítottak új hetilapot.

Szeptember közepén az ország egyik legnagyobb magazinkiadóját vásárolta meg a korábbi tulajdonosoktól, a német Axel Springer-től és a svájci Edipress-től a szintén svájci Ringier. A romániai Edipresse A. S. Romania gondozza többek között az *Elle*, a *Viva!* és a *Popcorn* magazinok helyi változatait, de mintegy tucatnyi nyomtatott és online kiadványuk között megtalálható a *Libertatea* is. ◀

Kettős tükör

A világ multimédiás tartalmainak nagy százaléka cserél gazdát illegális internetes fórumokon. Ezek a tranzakciók legtöbbször ingyenesek, de legtöbbjük hirdetésből vagy a több százézeres klientúra adományaiából tartja fenn magát. A PayPal netes tranzakciós vállalat, a főbb zene- és filmstúdiókkal karöltve, nemrégiben letiltatta a kalózkodóknak eljuttatandó adományok netes átutalását, mely gesztusával nagy követ hengerített az illegális letöltések áramába. Jogos a pénzügyi gigavállalatok összefogása, ám ez a rendelkezés szegények millióit fosztja meg attól, hogy eljussanak hozzájuk a populáris és az úgynevezett magaskultúra termékei. Elítéljük azokat, akik a könnyen sokszorosítható multimédiás kalóztermékekből szereznek jövedelmet, ám nehéz egyértelmű álláspontot felvenni azon médiafogyasztókkal szemben, akik egész egyszerűen nem tudják megengedni maguknak azt, hogy jegyet váltsanak a moziba.

(prier)

Röviden

Újrarendítanák a Szabad Európa Rádió magyar adását

A *168 Óra* on-line szerint Magyarország és a sajtószabadság iránt elkötelezett amerikaiak javasolják, hogy 2012-ben indítsák újra a *Szabad Európa Rádió* magyar adását. Az akció szervezői között van az Egyesült Államok volt magyarországi nagykövete, Mark Palmer, Ronald Reagan elnök beszédírója és a magyar származású Charles Gati professzor, a John Hopkins Egyetem tanára. A csoport az ünnepek után indítványát eljuttatja az Egyesült Államok külügyminisztériumára és a kongresszus megfelelő tisztviselőinek. Már az amerikai közélet több prominense – demokraták és republikánusok egyaránt – támogatásukról biztosították a kezdeményezést.

Szavazógép

Olvasóink többsége otthon szilveszterezik

Lapunk internetes olvasóinak többsége idén otthon szilveszterezik. A *maszol.ro* szavazógépén feltett legutóbbi kérdésünkre (*Hol tölti ön idén a szilvesztert?*) válaszoló olvasóink kilencven százaléka nyilatkozta azt, hogy idén otthon tölti a szilvesztert. A válaszadók tíz százaléka barátoknál tölti az év utolsó napját, vendéglőben és külföldön lapunk internetes olvasói közül senki sem ünnepel.

E heti kérdésünk:

Szokott-e ön újévi fogadalmat tenni?

1. Igen.
2. Nem.
3. Igen, de sosem tartom be.

YouTube: egytrillió letöltés

ÚMSZ

Idén összesen egytrillió videomegtekintést generáltak a népszerű site felhasználói, fura popsztárok, aranyos gyerekek és persze macskák vitték a pálmát. Az idei évben a legtöbb letöltést (180 milliónál is többet) a Rebecca Black *Friday* című dalához készített félprofli videoklip generálta. A YouTube Trends igazgatója, Kevin Alloca a *Washington Post*nak elmondta: „ez is aláhúzza azt, ami számunkra a legfontosabb vezérelv a munkánk során, hogy bárki beléphet a popkultúrába, bárkiből lehet ismert csillag”. A vezető ezt arra utalva

mondta el, hogy Rebecca Black tulajdonképpen az öt hangja és bugyuta dalszövege miatt kritizálóknak köszönheti hihetetlen népszerűségét, és azt, hogy később ezen internetes ismertség lehetővé tette számára, hogy Katy Perryvel is együtt dolgozzon.

Erősek voltak idén a „hagyományosan” jól teljesítő videók is: a háziállatokról és kisbabákról szólók. A szakember szerint ezeknek azért van könnyebb dolguk az online térben, mert esetükben nem áll nyelvi akadály a terjedés előtt. A YouTube ma már nemcsak a popkultúra része, egyre inkább tájékozódásra is használják a felhasználók. ◀

MÉDIAPARTNER

Prima Rádió
87.5 MHz
Székelyudvarhely első rádiója!

PRÍMÁS VAGYOK, DE NEM VONÓS, REKRENS VAGYOK, A RÁDIÓS!

MŰSOROK:

ZENES ÜZENETEK
HÍREK
UNITÁRIS FÉLÓRA
ÉBRESZTŐ
HUMÓR
KITEKINTÉS
SZÍNES GRÁK
KANAZSONI KANAZSÁBÓ
AZ ORVOS VÁLASZOL
REFORMÁTUS FÉLÓRA
MAGAFESZÜJTÉK
ZARÁNDOKÚTON
HALLGASSA A PRIMA RÁDIÓT, OLVASSA A PRÓMATEKSTET!

www.prima-radio.ro

INGYENES APRÓHIRDETÉSI SZELVÉNY

Név:.....
Cím:.....
.....
tel.:.....

A hirdetés szövege (max. 80 szó)

.....
.....
.....

Mi egyszeri alkalommal ingyen közöljük apróhirdetését.
Postacím: 030032, București, Lipscani nr.29-31, O.P. 15, C.P. 40

* A kedvezményt csupán magánszemélyek vehetik igénybe, magáncélú hirdetések közzétételére.

CSÜTÖRTÖK

2011. december 29.

A nap filmjei

RTL Klub, 13.30

Enyém a vár

A tizenhét éves Cassandra egy düledező kastélyban él írói válságban lévő apjával, gazdagságról álmódzó nővérel és különc mostohaanyjával, Topazzal, akit a nudizmuson kívül csak a festészet érdekel. Váratlanul látogatába érkezik hozzájuk a birtok ura, az amerikai Simon Cotton és a bátyja, Neil. A két fiatalember megtestesíti mindazt, amire Cassandra és családja vágyik.

RTL Klub 20.30

Dinó

Aladár, a szüleitől messze vetődő kis dinó, boldogan él a lemurok családjában, amikor egy meteorzáró véget vet az idillnek. A szigeten káros lesz úrrá, a nagycsalád tagjai közötti harmónia felborul, és egyre többen készülnek elhagyni a lakhatatlanná vált területet. A paradicsomi szigetről menekülő lemurok és Aladár, csatlakoznak egy vándorló dinoszaurusz csapathoz.

m1, 21.10

Apák napja

Olykor a férfiak is bármit megtennének, hogy gyerekek legyenek. Főleg legénykoruk legcsinosabb nőjétől. Csakhogy közben eltelt tizenhét év. A még mindig szép Colette előbukkan a ködből és közli a jól szituált ügyvéddel, hogy segítsen megtalálni világga szökött közös gyermeküket. A gazdag Jack munkájából kifolyólag is kétséggel áll a történet előtt.

KOSSUTH RÁDIÓ

7.00 180 perc **9.00** Hírek **10.00** Napközben **12.05** A Hely **12.30** Vendég a háznál **13.01** Déli harangszó **13.30** Magánhangzó **14.04** Rádiószínház **14.30** Tanúm lesztek **15.05** Arcvonalok **15.35** Tér-idő **16.00** Középről **17.15** Zöldövezet **18.30** Krónika **19.03** Közéleti ütköző **19.15** Magánhangzó **19.30** Határok nélkül **20.00** Hírek **20.50** Jó éjszakát **21.00** Hírek **21.04** Rádiószínház **21.30** A nap történetei **23.00** Krónika

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában **15.00** Híradó, kommentár **15.20** Magyar zenei lexikon **15.30** EU információs magazin

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

11.00 Hírnegyedóra, Sport, Rádióújság **12.00** Híradó Művelődési hírek, Hitvilág, Előhang, Komolyzenei vetélkedő **12.45** Sajtószemle **13.00** Híradás, Zenés üzenetek **14.00** Híradás, KultúrPresszó **15.00** Híradás, KultúrPresszó **16.00** Híradás, Sport, Rádióújság, Medicina, Művelődési hírek **17.55** A nap hírei röviden

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás **8.00** Hírek, sport **8.10** Hangoló **9.50** Hírek, műsorismertetés **15.00** Slágeróra **16.00** Hírek **16.15** Rejtett világok **17.00** Nap-óra **17.30** Rockmalom **17.55** Hírek, műsorism.

DUNA TV

7.10 Kisváros (ism.) **7.45** Arisztokraták (angol-ír-am. sor.) (ism.) **8.40** Az állatok világa **9.10** Fialatok Dél-Afrikában **9.20** A medvementő (am.-kan. film, 2005) **11.00** Család-barát **11.50** Varjúdombi megleghozók **12.00** Téliapó pirossapkás koboldjai **12.30** Szimba, az oroszánkirály **13.02** Híradó **13.20** Kívánságkosár **15.15** Herend, az más (dokumentumf.) **16.15** Svejk, a derék katona (csehsl. vígj.) **17.45** Virágzó Magyarországon **18.15** Kisváros (magyar sor.) **19.00** Híradó **19.30** Cranford (angol sor.) **20.30** MacGyver (am.-kan. sor.) **21.30** Angyalbőrben (sor.) **22.25** Hírek **22.30** Csárdáskirálynő (NSZK-magyar-osztrák operettfilm) **0.20** Enrique és Judita (dokumentumf.) **1.10** Pengető **2.15** Úticél: Korea

TVR 1

7.00 Reggeli híradó **8.10** Cszimás kandúr (japán animációs sorozat) **9.35** A gyerekek világa (ism.) **10.40** Minus (holland családi vígj., 2001) **12.10** A románok hagyatéka **12.40** A palota legendái: király (dél-koreai drámasor.) **14.00** Hírek, időjárásjelentés **14.45** Disney Klub **15.15** Teleshopping **15.30** Akzente **17.00** Hírek, időjárásjelentés **17.30** Erdőn, hegyen, leléncolt szívek **18.25** A palota legendái: király (dél-koreai drámasor.) **19.45** Sport **20.00** Hírek **21.00** Belpolitikai visszatekintő **22.10** A Román Televízió dokumentumfilmjei: Viszlát Elvtársak! **23.20** Hegylakó 5.: A forrás (amerikai akciófilm, 2007) **1.00** Mad Men - Reklámőrültek (amerikai sor.) **2.40** Európai roma (ism.)

VIASAT 3

9.40 Vészhelyzet (sorozat) **10.30** Monk - Flúgos nyomozó (krimisorozat) **12.00** Kisasszonyok (am. rom. dráma) **14.15** Heston lakomái **15.10** Értelem és érzelem (amerikai-angol film) **17.40** Kazaam, a szellem (am. vígjáték) **19.20** Isten nem ver Bobbal (am. vígjáték) **21.15** Két pasi - meg egy kicsi (sorozat) **22.15** CSI: New York-i helyszínelők (sorozat) **23.05** Letaszítva (amerikai thriller)

m1

6.25 Hajnali gondolatok **6.30** Kárpát Expressz **6.55** Ma Reggel **7.00** Rondó **10.00** Grimm meséiből: Rigócsőr király (német családi film, 2008) **11.05** Kakaókoncert **12.00** Van képünk hozzá **13.00** Híradó **13.25** Kárpát Expressz **13.55** Illatos út a semmibe (magyar filmszat., 1973) **15.30** Anyagi érintés (am. sor.) **16.15** Mindenből sok van **17.15** Flash **17.40** Sport 2011 - A világ sportja **18.45** A testőrök visszatérnek (angol-francia-spanyol kalandf., 1989) **20.30** Híradó este **21.00** Sport hírek **21.10** Apák napja (amerikai vígj., 1997) **22.50** Nyár utca, nem megy tovább (magyar film, 2011) **0.05** Európai Filmakadémia díj 2011 **0.35** Angi jelenti - Telki álom **1.00** Sport hírek **1.10** Sport 2011 - A világ sportja (ism.)

TVR 2

7.00 Teleshopping **8.00** Fraiser és a farkasok (am.-kan. sor.) **8.55** Egészségpasztilla **9.10** Tizedik királyság (amerikai-angol-német kalandfilm) (ismétlés) **10.45** Lehet, hogy nem tudtad **10.55** Egészségpasztilla **11.00** Komédia klub **11.30** Szélességek **12.00** Nagy lábón **12.35** Vallomások **13.30** Jamie karacsonya **14.00** Komédia bajnokság **14.35** Együtt Európában **15.30** Teleshopping **16.00** Fraiser és a farkasok (am.-kan. sorozat) **17.00** Az amerikai vadnyugat legendái (ismertj. film) **17.30** Komédia klub **18.00** Hírek **18.30** Állatkölykök világa **19.00** Az utolsó lekapcsolja a lámpát **19.30** Island **20.10** Tizedik királyság (amerikai-angol-német kalandfilm, 2000) **21.45** Egészségpasztilla **22.00** Hírek **23.00** Garana Jazz Fesztivál **0.00** Légy formában!

SPORT.RO

10.00 Sport.ro Hírek **11.00** Tűzoltó liga **12.00** Sport.ro Hírek (live) **13.10** Fogadás a félelemmel **14.00** Sport.ro Hírek **15.10** Pontos sportidő **16.00** Sport.ro Hírek **16.30** Nissan GT Academy **18.00** Sport.ro Hírek **19.00** Pontos sportidő (live) **19.05** Információk (live) **20.00** Örüljünk a focinak! **21.00** Sport.ro Hírek **22.00** Wrestling **23.00** WWE PPV **0.00** Sport.ro Hírek

m2

6.55 Ma Reggel **10.00** Giotto evangéliuma - a padovai Scrovegni kápolna **11.05** Magyar retro **12.00** Natúra - Kamerával Izlandon **12.25** Szép magyar tánc - Dunamenti táncok **12.30** Szabdalábon Somogyban **13.01** Híradó délben **13.19** Sporthírek **13.25** Kárpát Expressz **13.55** Esély **14.20** Mindentudás Egyeteme 2.0 **15.10** Tükreim (olasz életr. film, 2. rész, 2010) **17.00** Kutyába se veszek (am. rom. film, 1999) **18.35** Família Kft. (magyar vígj. sor.) **19.00** Anyagi érintés (am. sor.) **19.50** Esti mese **20.00** Mrs. Bradley titokzatos esetei (am.-angol f.) **20.50** Üzenetek **21.00** Híradó este **21.35** Illatos út a semmibe **23.10** 24 (sor.) **23.50** Ami örökre megmarad (olasz-francia minisor.) **1.30** A nyomozónő (drámasorozat)

PRO TV

5.00 Pro Motor (ism.) **6.00** Apropro Tv (ism.) **7.00** ProTv hírek, sport, Könyvbemutató **10.00** Egy dada Karácsonyra (amerikai vígjáték, 2010) (ism.) **12.00** Fialat és nyugtalan (amerikai sorozat) **13.00** ProTv hírek, sport **14.00** Hóbi is megárt a sok (amerikai rom. vígjáték, 2000) **16.00** Fialat és nyugtalan (amerikai sorozat) **17.00** Földre szállt boszorkány (amerikai rom vígjáték, 2005) **19.00** ProTv hírek, sport, időjárásjelentés **20.30** Hipervándor (am. sci-fi, 2008) **22.30** Jackie Chan: A szépfű (amerikai-hongkongi-kínai akció-vígjáték, 1999) **0.30** BDA - A rémület szorításában (thai földi akció-horror, 2006) **2.30** Jackie Chan: A szépfű (amerikai-hongkongi-kínai akció-vígjáték, 1999) (ism.)

ACASĂ

8.30 A csábítás földjén (sorozat) **10.00** Együtt mindörökké (sorozat) **12.45** Lagzi-randi (am. romant. vígj.) (ism.) **14.30** Esmeralda (sorozat) **15.30** Érzéki ölelések (sorozat) **17.30** Lola (sorozat) **18.30** A lángoló ég alatt (sorozat) **19.30** A csábítás földjén (sorozat) **20.30** Pasik, London, Szerelmem (angol-magyar-ném.-am. vígj.) **22.30** Perro amor (sorozat) **23.30** Szerelmem-könyvek (sorozat)

RTL KLUB

8.00 Állati dumák (angol-am. anim.) **8.25** Állati dumák (angol-am. anim.) **8.45** Tini titánok (amerikai anim. sor.) **9.35** Star Wars: A klónok háborúja (am. anim. sor.) **10.20** Asztro Show **11.30** Rádió (amerikai filmdráma, 2003) **13.30** Enyém a vár (angol filmdráma, 2003) **15.25** Plasztik szerelem (amerikai vígjáték, 2007) **17.25** Oscar (amerikai vígj., 1991) **19.30** RTL Klub **20.00** Fókusz Közszolgálati magazin Utána: ValóVilág Klikk **20.30** Dinó (am. anim. f., 2000) **22.00** ValóVilág (2011) (16) (élő) - Aréna Valóságshow - Összefoglaló **22.55** Két tüz között (amerikai akció-vígjáték, 1997) **1.00** Egy életem, két halálom (kanadai thriller, 2006) **2.35** Börtönpszichó (amerikai-német thriller, 2002)

ANTENA 1

6.00 Híradó, Sport **8.00** Reggeli matiné - Ráyan és Dani műsora (live) **10.00** Menyasszony a fiannak - reality show **11.30** Csillagháló - szórakoztató műsor (ism.) **13.00** Híradó, Sport **14.00** Menyasszony a fiannak - reality show **16.00** Híradó, Sport **17.00** Barátok közt - Mihaela Rădulescu műsora **19.00** Híradó, Sport, időjárásjelentés **20.15** Las Bandidas (francia-mexikói-amerikai akció-vígjáték, 2006) **22.00** Híradó, Sport, időjárásjelentés **23.00** Bordertown - Átkelő a halál (amerikai-angol thriller, 2006) **1.15** Las Bandidas (francia-mexikói-amerikai akció-vígjáték, 2006) (ism.) **3.00** Híradó, Sport, időjárásjelentés (ism.) **3.45** Bordertown - Átkelő a halál (am.-angol thriller, 2006) (ism.)

FILM+

8.05 Televíziós vásárlás **11.10** Szerelmi bájital (amerikai vígjáték) **13.05** Öregdiák nem vendiák (amerikai vígjáték) **14.40** A rivális (kan. filmdráma) **16.20** Több, mint sport (am. filmdráma) **18.45** Fedőneve: Takarító (am. vígjáték) **20.20** Gyilkos kigyó (am. sci-fi akciófilm) **22.00** Terror a tenger alatt (am.-angol-bolgár akciófilm) **23.45** Különös kegyetlenséggel (am. akciófilm)

TV2

7.00 Segíts magadon! **7.25** Tv2 matiné **10.50** Menekülés Atlantiszról (am. fant. film, 1997) **12.20** Beethoven 3. (am. családi vígjáték, 2000) **13.55** Furcsa hétköznapok - SP (reality-sor.) **14.25** Sárkányszív 2. - Egy új történet (amerikai kalandfilm, 2000) **16.00** A tűzsárkány birodalma (amerikai-román fantasy, 2008) **17.40** 9 és 1/2 randi (magyar rom. vígj., 2008) **19.30** Tények **20.05** Rém rom (amerikai anim. f., 2006) **22.00** A Skorpiókirály 2. - Harcos szelvény (am.-dél-af-német kalandf., 2008) **0.10** Tökéletes célpont (amerikai akcióf., 1993) **1.55** EZO.TV Jósok, látók, médiumok! **2.30** Tények Este - Hírműsor **3.00** A Sárkány - Bruce Lee élete (amerikai akcióf., 1993) **4.55** Segíts magadon! (ism.)

PRIMA TV

7.00 Titkos szerelmek (telenovella) (ism.) **8.00** Családban (román sorozat) (ism.) **9.00** Teleshopping **9.30** Szívek találkozása (indiai sor.) **10.00** Szívek találkozása (indiai sor.) **10.30** 5 nap az élet (amerikai minisor.) **11.30** Vad rózsák (kan. sor.) **12.30** Teleshopping **13.00** Kandikamera **13.30** Teleshopping **14.00** Szívek találkozása (indiai sor.) **15.00** Családban (román sorozat) **16.00** A cseresznye a tortán **17.00** Lököttek (román sorozat) **18.00** Hírek, időjárásjelentés **19.00** Fókusz sport **19.30** A cseresznye a tortán - reality show **20.30** Úton hazafelé (amerikai családi kalandfilm, 1993) **22.15** Lököttek (román sor.) **23.15** Focus Monden (ism.) **23.45** 5 nap az élet (amerikai minisorozat) **1.00** Hírek (ism.)

KANAL D

7.30 Vég nélküli ének (soozat) **9.30** Teleshopping **10.00** Kedves barátnőm **12.30** Kanal-D Hírek **13.15** Légy az enyém **15.00** Teleshopping **15.15** Vég nélküli ének (sorozat) **16.45** Zorro álarca (amerikai kalandfilm) (ismétlés) **18.45** A nap hírek **19.00** Kanal-D Hírek **20.00** Akarsz miliomos lenni? **21.00** Batman (am. akciófilm) **23.30** Fekete karácsony (amerikai-kanadai horror)

HÍR TV

7.00 Paletta (ism.) **7.30** Dosszié: MSZP (ism.) **8.00** Híradó **9.05** Rájátszás (ism.) **10.05** Keresztmetszet **10.30** Retrográd (ism.) **11.00** Híradó Friss napi információk **11.30** Iskolapélida (ism.) **12.05** Befutó (ism.) Az utánpótlás magazinja **12.30** Ősök tere (ism.) **13.00** Déli híradó **13.35** Hungarorama **14.05** Dosszié: Kormány egy éve (ism.) **14.30** Paletta (ism.) **15.05** Az iskola rendőre (ism.) **15.30** Sportré (ism.) **16.00** Híradó **16.30** Ázsia (ism.) **17.05** BBC Click A BBC info. magazinja **17.30** Paletta (ism.) **18.00** Híradó **18.30** Sorolól **19.20** Globál **19.45** Tíz perc **20.00** Híradó **21.05** Rájátszás **22.00** Híradó **22.35** Dosszié: Jobbik, LMP **23.00** Híradó Friss napi információk **23.30** Globál (ism.) **0.05** Rájátszás (ism.)

DISCOVERY

5.40 Egyszemélyes hadsereg **6.30** Ótödik sebesség **7.00** Hogyan készült? **8.00** Autókereskedők - Triumph Spitfire (indiai sor.) **9.00** Hogyan csinálják? **10.00** Ki ad többet? - Hőlégballon, Gyapjasmamut-agyar **11.00** A világ legnagyobb utasszállító hajója - Freedom of the Seas **12.00** Hajmeresztő technika **13.00** Autókereskedők - Triumph Spitfire **15.00** Csomópontok - A Los Angeles-i kikötő **16.00** Óriás költözöttek **17.00** Penn és Teller: Vigyázat, csatlunk! **18.00** Keith Barry trükkjei - Sötét erők **19.00** A túlélés törvényei **20.00** Autókereskedők - Ford Cosworth **21.00** Hogyan készült? **22.00** Óriás költözöttek **23.00** Aranyláz Alaszkában **0.00** Autókereskedők - Land Rover Defender **2.00** A túlélés törvényei - Szibéria

ETV

9.30 Suba subával **10.30** Neve és hivatása **16.10** Híradó **16.15** Hitélet **16.35** Kárpát Expressz **17.00** Csík zenekar **17.30** Híradó **17.40** Izeltő **14.45** Kalendárium **17.50** Egészséges percek **18.00** A jazz története... **18.30** Híradó **19.00** Hargita magazin **19.30** Híradó **20.00** Tájékp **20.30** Csík zenekar **21.00** Híradó **21.30** Benedek doktor csodakútja **22.00** Neve és hivatása

December 28., szerda

Az év 52. hete és 362. napja, hátravan 3 nap

Ma Kamilla, Gáspár és Ince napja van.

A Kamilla a Kamill férfinév női párja, egyúttal egy gyógynövény neve is. A Gáspár a hagyomány szerint a három napkeleti bölcs egyikének neve, de a Bibliában nem szerepel, csak a 6. századtól bukkan fel. Lehet, hogy perzsa eredetű, a jelentése ez esetben kincstárnok.

Az Ince a latin Innocentius névből származik, jelentése ártatlan, senkinek se ártó. Holnap a **Tamások, Dávidok és Dózsák** ünnepeinek.

Évforduló

- 1869 – A rágógumi szabadalmaztatása.
- 1895 – A Lumière testvérek által szervezett első, belépőjegyes mozilódás Párizsban.
- 2004 – A Mikroszkóp Színpad előtt felavatták Stremeny Géza „Színház” című bronzszobrát, melyet a köznyelv Hofi-szobornak nevez.

Vicc

– Őrmeister úr, mi a teendő, ha rálépünk egy aknára?
– Ötven méter magasra felrepülni, és nagy területen szétszóródní!

Recept

Gombás-fokhagymás csirkemell

Hozzávalók: 1 csirkemellfilé, 10 dkg gomba, 2 gerezd fokhagyma, 1 tojás, 5 dkg sajt, kevés zabkorpa, olívaolaj, só, bors.

Elkészítése: A gombát laskára vágjuk, olívaolajon sóval, borssal megpirítjuk. A tűzről levéve 1 gerezd fokhagymát reszelünk hozzá. A csirkemellfilét közepén kettévágjuk, majd hosszában is, hogy tölthető legyen. Sózzuk, borsozzuk, a pirított gombát beléltöltjük. 1 tojást kevés sóval, borssal, fokhagymával kikeverünk, majd belemártjuk a töltött hússzeleteket. Ezután zabkorpában meghempergetjük, majd kb. 160 fokok olívaolajban 7-8 perc alatt aranybarnára sütjük.

Gondolatjel

Visky István rovata

Ahogy megöregszel, a szíved olyaná válik, mint a hárfa húrja. Az ifjú szív lángol és repes, de az idős szív inkább dallamokat peng. Az idő előrehaladtával sok mindent meg kell tapasztalnia a szívnek. Mindenekelőtt azt, hogy a dolgoknak nemcsak hőfokuk van. Amíg az ember fiatal, addig mindent a szeretem vagy nem

szerelem szemszögéből néz, ám ahogy öregszünk, rájövünk, hogy mindennek van egy dallama. A nemszeretem dolgoknak is. Ez a dallam pedig a dolgok célját, hangulatát és történetét mondja el. Ezért a bölcsen öregedő ember mindennek érti és le tudja játszani a dallamát, legyen az számára kedves vagy kellemetlen dolog.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)

Karácsonyra mindenkit elhalmozott, önről meg leszakadnak a ruhák. A közelgő szilveszterre ruházzon be valami olyan darabra, amire igazán vágya. Az új ruha fiatalít.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)

Kiváló nap ez a mai a Bika jegyűek számára. Hatalmas az alkotókedve, és rengeteg új ötlettel rukkolhat elő munkájában. Követőkre is akadhat.

IKREK (V. 21.–VI. 21.)

Üzleteléshez, pénzügyi manőverekhez kiváló lehet ez a nap. Több lehetőség is kínálkozik, legyen nagyon körültekintő a választáskor.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)

Döntéshelyzetbe kényszerülhet partnerkapcsolatát illetően. Ha eddig kétféle játékot játszott, most kiderülhetnek dolgok.

OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)

Még javíthat a munkahelyi megítélésén. Használja ki az év végi hajrá adta kihívásokat, hogy bizonyítson.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)

Rázós lehet ez a nap, különösen a közlekedésben. A hirtelen változások a munkahelyén is éppúgy kísérhetik: legjobb, ha felkészül a meglepetésekre.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)

A szerencse ma önnel van, és még a hibái is a javára válhatnak. Ha eddig kicsit kilógott a társai közül, ma ez a különbség is inkább az előnyére válhat.

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)

Ma sokat tehet azért, hogy a munkahelyén megalapozza további szerencséjét. Figyelje az emberek rezdüléseit!

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

Ha határidős munkákat vállalt, akkor kötelessége azokat az év vége előtt befejezni. Különben eljátszaná annak a lehetőségét, hogy legközelebb is megkeressék.

BAK (XII. 22.–I. 20.)

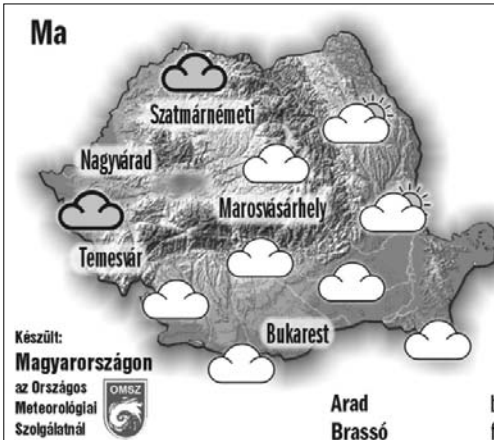
Kellemes napra van kilátása. Ha teheti, töltsön több időt a szabadban. A friss idő gyógyító hatása lehet a lelkére, de persze csak akkor, ha a teste nem beteg.

VIZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)

A csillagok jó napot jeleznek a Vizöntőknek: munkájában, tanulmányjaiban is jelentős előrelépést tehet, mert ma megvan hozzá önben a kellő kintartás és akaratere.

HALAK (II. 20.–III. 20.)

Ma semmi sem akadályozza meg önt abban, hogy valóban a kedve szerint cselekedjen. A szabadság egy kapcsolatban is a legjobb összetartó erő. Ha mindenki tudja, mi a dolga.

A következő napok időjárása

Csütörtök	4°C	6°C	Nem várható jelentős változás, nyugaton borult idő, keleten több-kevesebb napsütés.
Péntek	1°C	4°C	Nagy részt erősen felhős vagy borult lesz az ég, nyugaton havazás, hózápor várható.

Készült: Magyarország az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
Arad	3°C	-1°C
Brassó	2°C	-5°C
Bukarest	5°C	-2°C
Csiksztereda	2°C	-2°C
Kolozsvár	2°C	-2°C
Marosvásárhely	2°C	-2°C
Nagyvárád	2°C	0°C
Szatmárnémeti	2°C	-1°C
Temesvár	3°C	-1°C

Térségünket egyelőre elkerülik az időjárás frontok, ezért lényeges változásra nem számíthatunk, nyugaton folytatódik a borongós idő, míg keleten, délkeleten több-kevesebb napsütés is várható.

Évvégi gyermekjátékok

Horváth István

***	HÍMNEMŰ FORMA	MEZEI RÁGCSALÓ	HIVATÁS GYAKOR-LASA	NÖVÉNY RÉSZE	EFFNEK EJTJÜK	KÖNYÖRÖG	IDE-ODA HÍMBALÓZIK	KEZÉT ÖSSZE-VISSZA MOZGATÓ	TÍZ FELE
GYÁR FŐLÖTT GOMOLYOGHAT									
INGEREKET FELFOGÓ					SP. AUTÓ-MÁRKA				
SZIKORA ROBERT EGYÜTTESE				FEGYELEM	HIRTELEN HUZ				A PINCÉBE KIÁLT
HIRTELEN ÉGNI KEZD				LAJOS BECÉZVE					
VICC RÉSZEI		FÜGGŐ-FOLYOSÓ					TILTÓSZÓ		
FŐZÖTT SZALONNA		GYERMEKI SÉRÜLES					CSUTAK		
DARVAS ...; SZÍNESZŰ					SÁRGA FÖLD		FEKETE ISTVÁN KACSÁJA		
... SÁMUEL; KIRÁLY					ÜRES KULACSI		... TAYLOR		
A HÁZBÓL TÁSZIGÁL				SZENVE-DEST OKOZO					
				ÜTFÉLI					

Új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
Bukarest, 3. kerület, Lipszani u. 29-31 sz., I. emelet.
Telefon/fax: 021/317-8847,
E-mail: office@maszol.ro

Postacím:
Redacția „Új Magyar Szó”
OP 15, CP 40, sector 5, București

Mb. felelős szerkesztő:
Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
Agoston Hugó

Főmunkatársak:
Ady András, Bíró Béla, Krebsz János, Gyulay Zoltán, Sebestyén Mihály, Székedi Ferenc, Székely Ervin

Szerkesztők:
Moldován Árpád Zsolt (Aktuális)
Bogdán Tibor (Hátér)
Szakács Zsuzsanna (Gazdaság)
Turós-Jakab László (Sport)
Farkas István (Kultúra, Média)
Orosz Anna (Életmód)
Szonda Szabolcs (Színkép)

Olvasószervező:
Osváth Annamária, Toth Réka

Tudósítók:
Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0788-715876 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárád), Balog-Tamás Erika – 0746-375775 (Székelyudvarhely), Kovács Zsolt – 0721-251429 (Sepsiszentgyörgy), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Fotóriporter, képszerkesztő:
Tofán Levente

Grafikus:
Horváth István

Tördelőszerkesztők:
Lőrincz Imola, Szabó Ildikó Erzsébet

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Terjesztési menedzser:
Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
Baricz István – 0788-488739
Keresztes Csaba – 0746-100830 (Gyergyó),
Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

Logtanácsos:
Czedly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), közvetlenül a szerkesztőség-nél és előfizetés-szervezőinknél. Magánterjesztők forgalmazzák.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóval való hivatalos kapcsolattal lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

Lapunk megjelenését támogatja a
COMMUNITAS ALAPÍTVÁNY
Alapította az RMDSZ
és a Szabad Sajtó Alapítvány

Tárgu Mureș Marosvásárhely 88,6 fm | Sovata Szovata 102,3 fm
r.a.d.i.o
44
Reghin 94,7 fm | Sighisova 104,3 fm
Szászrégen 94,7 fm | Segesvár 104,3 fm

VOX
88,6 fm

sepsi rádió
98,5 fm

94.0 FM PROF RÁDIO
A ZENE ÁRAD BELŐLE

Sláger Rádió
fm 105,9
FUN FM
FÜLIG ZENE

ERDÉLY FM
a bizalom hangja
RÁDIO
98,9 FM
Értünk van, rólunk szól

MÉDIAPARTNEREK

Vásárhely büszkeségei: a labdarúgó Sinka ikrek

Szülővárosukban, Marosvásárhelyen vakációznak a Sinka ikrek, akiket az ünnepek alkalmából hazaengedett a lengyel labdarúgó extraligás Pogon Szczecin Women vezetősége. Zsuzsanna és Mónika a marosvásárhelyi sport egyetlen ikerpárja, s talán ezért is egész Romániában ismert. Bár még csak 22 esztendősek, rátermettségükről már mindenkit meggyőztek, a lengyeleket is, akik „elcsábították” őket az élvonalbeli, egykori bajnok és kupagyőztes Marosvásárhelyi FC-től. A lányok örömmel meséltek az Új Magyar Szónak fél éves idegenlégióskodásukról, pályafutásukról, tapasztalataikról.

Czibalmos Ferenc-Attila

► Mikor és hogyan kezdtek el sportolni?

Mónika: Kezdem azzal, hogy mi 1989. október 12-én születünk, s mivel nyughatatlan örökmozgók voltunk, szüleink beírtak a sportiskolába. Édesanyánk hajdanán tornászott, talán innen örököltük a sport iránti szeretetünket. Hét évig tornáztunk a sportiskolában, majd négy év atlétika következett. A focit azonban már zseni gyerekkorunkban kedveltük. Valahányszor csak tehetjük, rúgtuk a labdát a fiúk társaságában. Mindig is szeretünk volna ismert labdarúgók lenni. Úgy is, mint ikerpár, hiszen születésünk óta mindenhol együtt voltunk, egymást segítettük, nem voltak egymással szemben titkaink, mondhatjuk úgy is, hogy mindig is egy egészet alkotunk. A pályát csukott szemmel is megtalálnánk.

► Tavaly nyáron az MFC egy évre kölcsön adott a lengyel extraligás Pogon Szczecin Women együttesének. Hogyan kerültek oda?
Mónika: A világhálón ke-

resztül léptek kapcsolatba velünk. A csapat edzője egyben a válogatott trénerének a jobbkeze is volt, minket pedig már régebről ismert. Próbajátékra hívtak Szczecinbe, ahol nagyon jó benyomást keltettünk a csapat vezetőiben, s ezért szerették volna, ha lekötelezzük magunkat. Ez meg is történt, egy évig kölcsönben játszunk Lengyelországban. Az anyagiakról nem szívesen beszélek. Amúgy több romániai együttestől volt ajánlatunk, de mi külföldön akartuk folytatni pályafutásunkat.

► Könnyen eljöhetek a vásárhelyi együttestől?

Mónika: A klubvezetés nagyon nehezen egyezett bele, közel egy hónapig könyörgtünk, hogy engedjenek el. Nem akartak beleegyezni, azzal érveltek, hogy mi vagyunk a legjobbak, s nem szeretnének lemondani rólunk. Sajnos, nem a legjobb viszonyban váltunk el, a lányokkal, a csapattársakkal azonban barátok maradtunk. Egyébként köszönettel tartozunk a vásárhelyi csapatnak és a vezetőségnek mindenért, amit értünk tettek.

► Milyen volt az első fél év?

Zsuzsanna: Négy hónapig voltunk távol a családtól, életünkben először. Minden téren a tapasztalatszerzés időszak volt számunkra, hiszen egy idegen ország nyelvvel, kultúrájával kellett megismerkednünk, új csapattársak alkotta közösségbe kellett belerázódnunk. S örülünk, hogy ez sikerült. Autodidakta módon tanultunk meg kommunikációs szinten angolul, majd alapszinten lengyelül is. Kiváló edzőnk van, aki nagyon kedvel bennünket. Hosszú hetekig magyarázta nekünk angol nyelven a gyakorlatokat, addig, amíg érteni tudtunk. A román bajnokságnál erősebb lengyel pontvadászatban tíz csapat érdekelt, csapatunk az ötödik helyről várja a tavaszi folytatást, de reális esélyei vannak dobogós helyezésre is. Nagyon jó viszonyunk van a csapattársakkal és a vezetőikkel is, érezzük, hogy kedvelnek minket, a szurkolók is, mindenki mindenben támogat. Amúgy a játék jól ment, gólok is rúgtunk. Nekem volt ugyan egy kis térdszalag-nyúlásom, ami miatt három hetet ki kellett

Zsuzsanna és Mónika a lengyelekkal is megkedveltette magát

hagyjak, de reméljük, hogy a továbbiakban egészségesek maradunk, és tovább bizonyíthatunk.

► Vannak-e még idegenlégiósok az együttesnél?

Zsuzsanna: Külföldiek csak mi vagyunk, no meg két litván lány. A klub egy egész lakosztályt bérel nekünk, onnan járunk be mindennap az edzésekre. Januártól az egyesület egy négyórás munkahelyet is biztosít ne-

künk, így mellékeresethez is juthatunk.

► Miből állnak az edzések, mennyire fejlődtek az elmúlt fél évben mint labdarúgók?
Zsuzsanna: Naponta edzünk, olykor kétszer is. Lengyelországban nagy hangsúlyt fektetnek a labdjátékokra, a technikai edzésekre, aminek mi csak örülni tudunk. A technikásabb foci híveiként ugyanis folyamatosan fejlődhetünk.

► Röviden

Az év álomtizenegye

A L'Équipe francia sportnapilap döntött a 2011-es labdarúgó álomcsapat összetételéről, nyolc játékos a spanyol, kettő az angol, egy pedig a német élvonalból származik. Az All Star tizenegye: Neuer (Bayern München) – Alves (Barcelona), Vidic (Manchester United), Piqué (Barcelona), Marcelo (Real Madrid) – Xavi (Barcelona), Busquets (Barcelona), Iniesta (Barcelona) – Silva (Manchester City), Messi (Barcelona), Cr. Ronaldo (Real Madrid).

Máramaros-kupa

A nagybányai sportcsarnokban 12. alkalommal került sor a Máramaros-kupával díjazott női nemzetközi kézilabdatornára, amelyen, ma és holnap, a rendező HCM mellett a bajnoki ezüstérmes Kolozsvári U-Jolidon, a Zilah FC és az NKSE Békéscsaba vív körmérkőzést. A hagyományos tornát az évek során a nagybányaiak (négyeszer), a kolozsváriak (háromszor), a Ferencváros, a Hódmezővásárhely, a Dunărea Brăila és a Brasóii Corona (egy-egy alkalommal) nyerte.

Krazsnozsan az Anzsinál

Jurij Krazsnozsan lett az orosz Anzsi Mahacskala labdarúgócsapatának új vezetőedzője. A 48 éves szakember ötéves szerződést írt alá. A tréner ezzel párhuzamosan az orosz B válogatottat is irányítja majd. A dagesztáni klubtól szeptemberben menesztették Gadzsi Gadzsijevet, azóta a brazil Roberto Carlos játékosedzőként vezette az együttest. Korábban olyan sajtóhírek láttak napvilágot, miszerint a holland Guus Hiddink veszi át a csapatot.

Ötöt rúgtak a Vörös Ördögök

Labdarúgás

ÚMSZ

► Nincs pihenés az angol labdarúgó-Premier League-ben, január negyedikéig még három teljes forduló lebonyolítását tervezik, feltéve, ha az időjárás megengedi.

Hétfőn este a 18. forduló hét találkozója került sor, az Arsenal–Wolverhampton Wanderers-, Swansea City–Queens Park Rangers- és a Norwich City–Tottenham Hotspur-meccsek tegnap estére maradtak.

Zsinórban harmadik bajnokiján játszott 1-1-es döntetlent a Chelsea, amely nem bírt hazai pályán a Fulhammal. Az élvonal Manchester City 0-0-ra végzett a West Bromwichcsal, így a

Dimitar Berbatov triplázott hétfőn este a Wigan otthonában

Wigant a triplázó Dimitar Berbatov vezérletével 5-0-ra kiütő Manchester United beírta pontszámában városi riválisát. A Newcastle United 2-0-ra a Bolton

Wanderers otthonában, a Stoke City pedig gól nélkül ikszelt az Aston Villával, 0-0. A Liverpool úgy remizett a Blackburn Rovers-szel, hogy mindkét gólszerző az övé

volt: Adam a saját, Maxi Rodriguez pedig a vendégek hálójába talált. Egy-egyre végzett a Sunderland és a másik liverpooli gárda, az Everton is.

A Manchester City már csak jobb gólarányával előzi meg a szintén 45 pontos Manchester Unitedet, plusz 38, illetve plusz 33. A Tottenham Hotspur 35, a Chelsea 34, az Arsenal pedig 32 pontot gyűjtött.

A góllövőlistát Robin van Persie, az Arsenal holland csatára vezeti, aki 16-szor talált be 17 mérkőzésen. Demba Ba (Newcastle United) 14, Sergio Agüero (ManCity) 13, Wayne Rooney (ManUnited) 13, Edin Dzeko (ManCity) pedig 10 gólnál tart. Január 3-án, Manchesterben, a City a Liverpoolot fogadja. ◀

Szankciók a hokisoknak

Jégkorong

ÚMSZ

► A Román Olimpiai és Sportbizottság (COSR) etikai bizottsága meghatározatlan időre kizárta az U16-os jégkorong-válogatottból azt a három játékost, akik a december elseji edzést követően az öltözőben kitámadták románul megszólaló csapattársukat, Cosmin Marinescut. Geréb István, Molnár Ákos és Antal Alfréd nem edzhet többet a 2013-as ifjúsági olimpiára készülő korosztályos csapattal, amelynek két, szintén magyar ajkú trénerre, Keresztes Ottó és Geréb István megrovásban részesült. Az etikai bizottság döntése arra is kitérnek, hogy az U16-os keret szigorú megfigyelés alatt folytassa a felkészülést a korosztályos olimpi-

ára. A Realitatea TV-nek nyilatkozva Tanczos Barna leszögezte: tiszteletben tartják a határozatot, amelynek azonban inkább tanulságértéke kellene hogy legyen, nem pedig arra irányulnia, hogy végleg kizárja a sportéletből a három fiatal hokist. A Román Jégkorong-szövetség elnöke elmondta, hogy az eltiltott játékosok anyagegyesületükénél, a HSC Csíkszeredánál folytatják felkészülésüket, hogy ha bármikor szükség lesz rájuk, azonnal visszatérhessenek – egy, két, öt vagy akár kevesebb év után. Addig is hazai és nemzetközi mérkőzéseken fognak részt venni klubcsapatuk színeiben. „Remélem, senki sem képzeli azt, hogy bárkit is eltılthat a hokizástól ebben az országban. Továbbra is együtt fogunk működni a COSR-vel” – tette hozzá Tanczos. ◀